

Prima pars Additionum

Additio ad Decisionem XXIII.

VIdetur de materia late Cald. in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst. 14. qui tenet contra Gammam in præsentis, & dicit contra eum militare communem praxim, & vide Viuium decis. 17. num. 9. Mariu Anguisolum cons. 131. num. 8. & cons. 17. num. 28. Gutierrez lib. 3. practicarum, quæst. 75. num. 5. Alex. Raudensem in tracta. de contractibus emphiteoticis, tit. de non concedenda, nume. 42. Matien. in l. 1. glo. 10. num. 2. 3. & 5. tit. 4. lib. 5. recopil. Aliquid per Tiraquell. de retract. lib. 1. §. 1. glo. 10. a num. 88. Vera resolutio est contra autorem in præsentis, quod eadem solennitas requiratur in renouatione contractus emphiteotici, quæ requirebatur in eius prima cõcessione, etiam si renouatio fiat durante primo contractu, tandem cū renouatio, prorogatio, additio aut deductio sit circa substantialia, & eadem ratio, quæ fuit causa inducendæ solennitatis, militat in secundo contractu, quæ in primo, eadem solennitas requiritur, & hæc opinio seruatur in praxi, & licet in contrarium sit alia communis opinio, vt per Caldas vbi supra, procedit, quando non militat eadem ratio, nec ex prorogatione nouus contractus inducitur, nec aliquid circa substantialia mutatur, aliàs falsa est: vt constat ex his quæ autores citati adducunt: & in contractibus emphiteoticis rerum ecclesiasticarum tunc seruabitur, quando sunt consuetæ emphiteoticiari, nam tunc sine solennitate potest emphiteosis renouari, & ita loquitur extrauagans Ambiciosè, & autores in contrarium citati, aliàs semper eadem solennitas requiritur, ne perperam, & contra ecclesiarum vtilitatem

res in totum alienentur.

Additio ad Decisionem XXV.

DE hac decisione vide l. & si fideiussor, & ibi Imol. & omnes. ff. de re iudicata, & Hippolyt. Marsilium in repetitione Rubr. de fideiussoribus a num. 273. Et aduerte, quod remedium Bart. in d. l. & si fideiussor, nullo iure probatur: nam leges quas allegat, non loquuntur de exceptione personali: tum etiam, si fideiussor per indirectum vteretur dicta exceptione personali, lex esset imposita verbis, & contra intentionem contrahentium, qui ideo fideiussores accipiunt, vt magis secum maneant: vnde contra Bart. tenuit Cumā. ibi, & in l. Marcellus. ff. de fideiussoribus, & contra eum tenendum est iudicando & consulendo: & bene iudicauit autor hic.

Additio ad Decisionem XXVI.

NVm. 1. De materia an emphitota, vel alius, qui non est perfecte dominus, & cui est prohibita alienatio, possit locare ad longum tempus, vel sub emphiteoticare, vide quæ notauimus ad decisionem 16. num. 3. vbi conclusimus quod non, nisi consuetudo existat in contrarium: vide etiam Caldas de nominatione, quæst. 23. a num. 48.

Num. 2. ibi, *Nullus alius præter dominum directum*, an secundus emphiteotica possit petere commissum, vel solum dominus directus, vltra autorem hic, vide late Aurelium Corbulu in tracta. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob alienationem, ampliacione 24. Menoch. cons. 226. a num. 157. & nume. 185. & 186. lib. 3. concluditur, quod quando primus

primus emphiteota cessit omne ius suum in secundum, tunc licentia domini est requirenda, & ipse commissum potest petere: quando verò aliquid sibi remansit, & sibi soluenda est pensio, ipse habetur ut dominus respectu secundi emphiteotæ, & ipse commissum petere potest, & ab ipso est licentia petenda, licet aliqui dicat, quod ab utroque, & sic communiter practicatur in emphiteota vniuersitatis habente sub se plures subuassallos, vel emphiteotas.

Numer. 3. ibi, *Per quam ius colonie.* Per quantum tempus præscribat quis coloniam vel emphiteosim, vide dictum Aurelium Corbulum in dicto tractatu, titulo de causa priuationis ob non solutum canonem, ampliatione 39. & Iosephum Mascardum de probatio. conclusione. 603. lib. 2. Antoniũ Tessaurum in decisionibus Pedemontanis nouis, decisio. 179. per totum. Iosephum Ludouicum decis. Perusina. 106. a num. 21. parte. 2. & cum Mario Anguisolo Ancharrano Rhegiensi, Ludouico Romano & alijs, Cauallcanum in decis. 44. a num. 80. parte. 1. Communiter concluditur, quod si nō constat de contractu locationis temporalis, præscribitur. 30. vel 40. annis: secus si constat, ut per Cauallcanum vbi supra.

Nume. 4. An pater possit præiudicare filio in emphiteosi, & an filius possit venire contra factum patris, cuius est hæres, vide quæ latè notauimus decis. 8. num. 1. & nu. 6. vbi declarauimus cum a matre, & eius materiam, & decis. 5. num. 7.

Numer. 5. Materia hæc, an præscriptio obsit succedentibus in fideicommissio, maioratu, feudo & emphiteosi, quando fuit perfecta in vita alicuius ex possessoribus, satis vulgaris est, & de

ea vide auiore hic ab autore citatos; & ultra eos Ludouic. Molin. in tract. de primogenijs lib. 4. cap. 10. per totum, Matienço in l. 8. glo. 5. nume. 25. titulo. 7. lib. 5. nouæ recopilat. Ofas-cum decis. Pedemonta. 177. per totam, Pinelum in authentica nisi tricennale, num. 39. C. de bonis maternis, Hieronymum Portoles in tractatu de confortibus & fideicommissio legali. cap. 20. a nu. 11. & Hieronymum Gabriel. conf. 163. num. 12. lib. 1. Aymon Crauet. confil. 967. lib. 5. Menoch. confil. 304. & 305. lib. 3. Ioan. Bottam confil. 48. Ceph. conf. 624. numer. 58. lib. 5. Sfortiam de restitutione quæstio. 50. numer. 36. parte. 2. & plures alios quos allegat Fab. Turretus conf. 69. a num. 26. lib. 1.

Numer. 5. in fine. Verum dicit Autor, & sua decisio bona est, licet ipse in dicta decisio. 8. contrarium tenuerit: sed ibi locutus fuit præsupposita certa consuetudine.

Additio ad Decisionem XXVII.

Numer. 1. ibi, *Semel fuit exclusus.* Quando in fideicommissis, maioratibus & primogenijs, semel exclusus, censeatur semper exclusus & Dominum Ludouicum, vide latè per Molinam lib. 3. de primogenijs cap. 10. Bonifacium Rugerium conf. 1. numer. 27. & conf. 13. num. 100. lib. 1. & eundem Molinam lib. 1. cap. 6. a num. 22. Velazquez de Auendaño in l. 40. Tauri, glo. 9. a numer. 76. Bursat. conf. 63. a numer. 17. & conf. 80. lib. 1. Sfortiam conf. 13. a numer. 11. Menoch. confil. 585. a numer. 35. lib. 6. & confil. 172. num. 31. lib. 2. & conf. 318. lib. 4. & 85. a num. 44. lib. 1. & Alexand. Raudentem conf. 142. a numer. 22. secunda

D

parte

Prima pars Additionum

patte consiliorum Zileti de vltimis voluntatibus, vbi consulit pro Rege nostro Philippo circa successionem regni Portugalliae: & communis resolutio est, quod semel exclusus, manet semper exclusus, durante persona & causa exclusionis, alias id finita persona & causa, potest denuo admitti: & hoc in successionebus tractum successuum habentibus, vt in primogenijs, & fideicommissis perpetuis, in alijs verò quæ vnico actu consumuntur, semel exclusus, semper manet exclusus: & ita intelliguntur quæ notant feudistæ in c. vnico, Episcopum vel Abbatem, in vsibus feudorum.

Nume. 2. ibi, *De persona ad personam.* Quando in fideicommissis & primogenijs admittatur extensio de casu ad casum, & de persona ad personam, vide latissimè per Menoch. in tract. de præsumptione. part. 2. præsumptio. 73. & præsumpt. 65. & conf. 232. nu. 11. & 235. num. 7. & 220. num. 36. & 233. numer. 11. & latius, & melius conf. 243. per totum, lib. 3. & 530 numer. 21. & 585. à numer. 11. & 500. num. 8. lib. 6. & conf. 427. num. 7. & 432. num. 25. lib. 5. Ioan. Bottam, qui plures allegat conf. 50. per totum, Crassum in libro sententiarum. §. fideicommissum, quæst. 4. à nu. 22. Francisc. Mantican in tractatu de coniecturis lib. 3. titulo 19. à numer. 9. Riminald. Iuni. conf. 80. à nume. 14. & 42. à numer. 123. lib. 1. Bursat. conf. 13. & 52. & 50. numer. 21. lib. 1. Sfortiam conf. 56. à numer. 36. & 66. à numer. 80. & 67. à numer. 18. lib. 1. Simonem de Pretis in tractatu de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 2. interpretatione. 4. dub. 1. solutio. 2. à nume. 89. Roland. de Valle conf. 100. à num. 80. lib. 4. & conf. 94. numer. 20. lib. 2. & 59. numer. 19. & 55. nume. 24. lib. 3. & 14. numer. 30. eod. libro. Burgos de Paz. conf. 9. à num. 13. & conf. 2. à num. 77.

Ceph. conf. 472. num. 97. & 455. nume. 8. & 509. numer. 17. & 490. numer. 9. & 469. numer. 12. & 478. num. 52. & 517. & 582. numer. 2. & 537. nume. 17. lib. 4. & 446. numer. 35. & 430. numer. 10. & 408. num. 66. lib. 3. Hieronymum Gabrielem conf. 83. à numer. 61. & 95. à numer. 13. lib. 1. Federicum Scotum lib. 2. responso. 41. Bonifacium Rugerium conf. 25. per totum lib. 1. Communis resolutio est, quod de persona ad personam est omnino prohibita extensio, nisi appareat de voluntate testantis contraria expressa, vel ex coniecturis vrgentissimis collecta. De casu ad casum etiam est prohibita sed ex voluntate testantis tacita aut expressa, sæpe sapius permittitur, atque hic, leuiiores coniecturæ sufficiunt ad eam eliciendam, imò & similitudo, aut idēitas rationis sufficiunt, ex notatis per Doctores in l. Gallus. §. & quid si tantum ff. de lib. & posthumis.

Nume. 3. ibi, *Si de tali voluntate dispositiua, &c.* Nota, quod non sufficit voluntas ex coniecturis elicitā, nisi ea sit dispositiua, & collecta ex verbis dispositiuis in testamento insertis, vt per Autorem hic, de quo vide Menoch. de præsumptione. parte. 2. lib. 4. præsumptione. 67. à nume. 15. & præsumptione. 50. à numer. 57. Tessaurum decisione Pedemonta. noua. 248. num. 2. & Menoch. conf. 210. num. 18. & 218. num. 71. & 236. num. 25. lib. 3. Rimi. Iun. conf. 46. à num. 76. & cōf. 110. num. 23. & conf. 20. & conf. 23. à num. 90. lib. 1. & conf. 37. à nu. 2. eo. lib. Velaz. de Auend. in d. l. 40. glo. 20. nu. 2. Simonem de Pretis in d. tract. lib. 2. interpretatio. 1. dub. 1. solut. 5. à nu. 13. Cōmunis resolutio est cōtra autorem in præsentī, quod quomodocunque ex verbis testatoris, siue dispositiuis, siue

sue enuntiatiuis, constet de eius voluntate, aut ex alijs coniecturis ex verbis deductis, vel ex signis & ratione in fideicommissis saltim, seruanda est, & ita practicatur.

Numer. 4. ibi, *Effectus consummatus*. Quando in fideicommissis & maioratibus post effectum consummatum, admittatur alius melius ius habens in præiudicium iuris ab alio quæsitum eo tempore, quo vel non erat natus, vel non apparuit is, qui melius ius habebat, vide omnino Molinam dicto lib. 3. cap. 10. Velazquez in dicta. l. 40. glo. 6. à num. 13. Menoch. conf. 278. à num. 14. lib. 3. elegantissime & melius quam alibi Menoch. consil. 413. lib. 5. Hippol. Riminald. Iunior. in eodem casu conf. 564. lib. 4. Roland. Valle conf. 70. lib. 3. à num. 10. Ceph. conf. 318. à num. 23. lib. 3. Alexan. Rauden. sem dicto conf. 142. numer. 80. Hieronymum Gabr. conf. 123. numer. 2. lib. 1. Federi. Scotum respon. 1. tomo. 1. num. 52. lib. 4. & respon. 1. tomo. 1. lib. 2. num. 255. inter quos omnes magna controversia est, an natus post euentum casus substitutionis, siue ob mortem, siue ob alienationem, præferatur proximiori, qui fuit admissus tempore delatæ successionis, quia alius tunc proximior non erat, licet postea natus sit: & communiter concluditur contra Molinam & Riminald. quod non admittitur, nisi adhuc res sit integra, nulla distinctione facta, & ita ego in proprio casu habeo consulere, & soleo limitare, ex notatis in cap. 1. de eo qui sibi, & hæredibus masculis & foeminis, in vñibus feudorum, nisi in nato de nouo concurrat aliqua qualitas, quam voluit testator semper in suo primogenio durare, & quod non habens illam qualitatem, succederet temporaliter, scilicet interim quod alius non appareret: sed hoc debet constare ex claris ver-

bis, & clara voluntate testatoris, alias male practicaretur.

Nume. 5. ibi, *Per momentum*. Quando conditionem sufficiat semel impleri, licet per momentum duret, vide Menoch. de præsumpt. 2. parte, lib. 4. præsumptio 69. à num. 3. & 183. numer. 29. & conf. 220 à num. 4. lib. 3. & 85. à num. 46. lib. 1. Crassum in dicto tractatu. §. legatum, quæst. 53. Riminaldum Iunior. conf. 52. à num. 136. lib. 1. Sfortiam conf. 19. à num. 2. & 13. à num. 115. lib. 1. Molin. dicto tractatu, lib. 1. cap. 6. à num. 17. Roland. conf. 52. num. 46. lib. 2. & 56. num. 11. lib. 3. Burgos de Paz consil. 9. numer. 12. Rugerius conf. 1. num. 26. & 27. num. 46. lib. 1. Gabriel consil. 117. numer. 9. & conf. 61. numer. 12. 2. parte consiliorum Zileti de vltimis voluntat. Communiter cõcluditur, quod sufficit momento impleri, nisi ex voluntate testatoris requiratur perseverantiam, vel habeat tractum successuum, vt est conditio de nomine & armis, & ea de qua loquitur Autor hic.

Nume. 6. ibi, *Coniectura voluntatis*. Nota quod fideicommissum potest induci ex coniecturata mente testantis, absque expressa dispositione, de quo vide Menochium in dicto tractatu de præsumptionib. lib. 4. præsumptio 64. & 67. & conf. 232. à num. 4. & 233. à nu. 2. lib. 3. Antonium Tessaurum de cision. Pedemontana noua. 248. nume. 13. Molin. in dicto tractatu lib. 1. cap. 1. à num. 10. Crassum in §. fideicommissum, quæstione 4. 5. & 6. Bursatium conf. 51. num. 9. lib. 1. & conf. 52. Fabi. Turret. conf. 77. lib. 1. Sfortiam conf. 45. à num. 26. lib. 1. Hieronymum Gabriel. conf. 132. quæstione. 7. & 9. Roland. conf. 97. lib. 4. Cephalum consil. 523. lib. 4. & 330. à num. 27. lib. 3. & 517. numer. 66. lib. 4. & 524. numer. 48 & 455. numer. 67. & 520. eo. lib. 4.

Prima pars Additionum

Simonem de Pretis in dicto tractatu, lib. 3. interpret. 3. dub. 3. solut. 4. & 5. & consil. 27. & 37. nume. 10. inter collecta à Zileto de ultimis voluntatibus, parte. 2. Siluan. consil. 63. lib. 2. & iupradicta est communis & vera resolutio.

Nume. 7. ibi, *Quòd prohibitio*. Nota, quòd prohibitio negatiua obligat semper, & ad semper: de quo vide Velazquez in dicta l. 40. glo. 6. numer. 13. & Crassum in dicto libro sententiarum. §. legatum, quæst. 53. in fine Sfortiam consil. 19. lib. 1. & vera est Autoris resolutio.

Nume. 8. ibi *Quòd qualitas & forma*. De repetitione conditionum, clausularum & qualitatuum in fideicommissis, & primogenijs, vide Molin. dicto cap. 6. à numer. 25. Menoch. dicto lib. 4. præsumpt. 177. & 178. & 69 & consil. 215. à numer. 157. lib. 3. Velazquez in dicta l. 40. glo. 9. à numer. 41. Sfortiam consil. 43. per totum, Burgos de Paz consil. 2. à nume. 77. Simonem de Pretis lib. 2. interpret. 4. dub. 1. solut. 2. à nume. 130. Cepha. consil. 228. à num. 30. & 527. à num. 20. & 456. à numer. 15. lib. 4. Rugeri. consil. 32. à numer. 50. lib. 1. Còmuniter concluditur, quòd repetuntur ex tacita voluntate testatis id est, ex forma verborum ex generalitate præcedentia, & relatione ad inferiora, & ex identitate rationis.

Ad finem decisionis ex dictis in additionibus præcedentibus, & ex relatione casus à Gamma in hac decisione inserta satis colligitur male iudicasse Autorem & Senatores in præsentis, quia ex eo quòd testator onus non habendi duo primogenia, de quibus hic, alteri ex nepotibus non nominatum, sed illi qui succederet in illo, quod ipse fundauit, imposuit, & quòd non nominauit maiorem ex nepotibus, quia aliud primogenium habebat la-

tis colligitur, quòd voluit in sua linea duo primogenia separata existere, & duas domos erigere & fundare, & quòd eius memoria conseruaretur in successore in suo primogenio, quod dotauit, absque intermissione alterius: quæ rationes in alijs successoribus militanti: ac proinde illa conditio in omnibus repetitur ex voluntate testantis, & ex maiori fauore publico, contra Autorem hic. Nec admitto hic considerandam proximitatem respectu Emanuelis ultimi possessoris, contra Ludouicū de Faria, cum ipse sit ex nepotibus nominatis, qui alios præcellunt, de quo supra diximus, & est textus in vulgari. §. in fideicommissio. In hoc Regno quando quis duos maioratus possit habere, vide l. 7. tit. 7. lib. 5. recopil. & ibi Matien. & Azeue. Aluara. in tract. de coniecturis, lib. 2. c. 2. §. 1. à num. 39.

Additio ad Decisionem XXVIII.

V I D E quæ habes ad decisionem 5. vbi latè materiam resoluimus, & vltra ibi citatos, vide Pinelum in. l. 1. parte. 3. numer. 64. C. de bonis maternis, Molin. de primogenijs lib. 1. cap. 20. à numer. 16. & cum Alexand. Molin. Curtio, & alijs, vide Hieronymum Portoles in tractatu de còsortibus, & fideicommissio legali. cap. 21. numer. 10. & Bertachi in suo repertorio, lit. E. verbo emphiteota pignorat. & latissimè in terminis huius decisionis Aurelium Corbulum in tractatu de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titulo de causa priuationis ob alienationem, limita. 33. vbi Ripas, Clar. Redoanum, Boeri. Crot. Negusfan. Anto. Gab. Ias. Gratū, Alciz. & alios infinitos modernos & antiquo refert, & Mar-

& Marium Anguisolum conf. 216. nu. 25. lib. 1. Communiter concluditur cum autore in presenti, quod licet hypotheca aut pignoratio rei emphiteoticae, siue specialis siue generalis, non valeat, non tamen pignoras incidit in commissum, quia non est propria alienatio, sed imperfecta, tanquam via ad alienationem.

Additio ad Decisionem XXIX.

DE materia huius decisionis, & quando officia publica, prout est de quo agit Autor hic, vel alia, ut decurionatus, rectoria, & similia, debeant conferri & imputari in legitimam, & communicari inter virum & uxorem, & obligari & pignorari, & an super eis possit fieri executio, & fundari census, vide Matienço in l. 5. glo. 2. tit. 9. lib. 5. recopilat, & ibi Azeue. a num. 1. & in l. 3. glo. 3. a num. 13. tit. 8. eo. lib. 5. eundem Azeue. in l. 127. & 8. titu. 3. lib. 7. recopilatio. Ioann. Garcia in tract. de expensis cap. 4. a num. 14. & de acquæstibus a num. 67. & 127. Ayoram de partit. parte. 2. cap. 8. a num. 6. Felicianum de censibus, lib. 2. cap. 3. a num. 23. Gutierrez practicarum lib. 2. cap. 64. Crassum in suo libro sententiarum. §. legitima, quæst. 27. & hi referunt Couar. Angul. Menchacam, Tellum. Fernandez, Dida. Perezium, & alios regnicolas, & communiter concluditur, quod de officiis quæ solent vendi, etiam cum licentia Regis, quæ facillimè conceditur, iudicatur ut de bonis patrimonialibus: & ita conferuntur, imputantur, communicantur, executantur, pignorantur, alienantur, venduntur, ut illa, & non sit distinctio, an pater sibi vel filio emerit, vel Rex patri cõcesserit ob sua merita, vel

alio modo pater acquiescerit, & ita seruetur in his regnis, quidquid Senatus hic iudicauerit contra votum Autoris, nisi officia non venderentur, nec transmitterentur, & Rex esset difficilis in concedendo, aut filio donata essent suimet cõtemplatione, tunc enim non haberent locum supradicta.

Additio ad Decisionem XXX.

DE hac decisione dicemus latissimè in nostro libro primo quæstio. quæst. 17. & 18. vbi declarauimus, ex quibus coniecturis inducatur maioratus, & an inducatur per impositionem oneris annuerialij, aut quia bona sunt indiuisibilia, & vni debent competere, interim tamen vide in terminis huius decisionis Velazquez de Auendaño in l. 40. Tauri glo. 2. a numer. 62. 69. & in l. 41. glo. 2. a numer. 12. Aluarum Valascum consultatione 82. a num. 5. Senatorem Caldas in tractatu de nominatione quæst. 13. a numer. 35. & quæst. 24. a numer. 47. Aluarad. in tractatu de coniecturis, lib. 2. cap. 3. §. 3. a numer. 11. Burgos de Paz Iuniorem in suis quæstionibus civilibus quæst. 1. Menoch. conf. 439. a numer. 1. & 15. lib. 5. Vvesembach. conf. 82. a numer. 9. lib. 1. Communiter concluditur, quod existentibus alijs coniecturis, inducitur maioratus ex dicto onere, & indiuisibilitate, non alias in rigore iuris: in praxi tamen ex consuetudine solent similia annuerialia vni & maiori adjudicari per viam maioratus, ut melius conseruetur pia memoria, & sic pluries vidi practitari in alijs bonis indiuisibilibus, nisi sint dignitatis, aut domus de solar, nunquam talem praxim vidi, sed seruanda est dicta resolutio.

Prima pars Additionum

Additio ad Decisionem XXXI.

DE materia huius decisionis, quæ sint regalia maximi, & medio-
cris gradus, & quando videatur à Prin-
cipe concessa, & an in eis possit Prin-
ceps præiudicare primo donatario, vel
in dubio intelligatur præiudicare, vi-
dendi sunt Roma. conf. 271. Deci. con-
fi. 197. Rugerius conf. 21. numer. 40.
lib. 2. & conf. 4. a num. 46. lib. 1. singu-
lariter Riminaldus Iunior conf. 33. nu-
mer. 2. & numer. 21. & 81. numer. 2. &
conf. 5. a numer. 187. lib. 1. Alciat. re-
spon. 1. numer. 1. lib. 7. & respon. 9. nu-
mer. 14. lib. 3. & respon. 10. nume. 7. lib.
7. & respon. 45. nu. 6. lib. 9. Ceph. conf.
418. num. 51. lib. 3. & conf. 154. lib. 2. &
150. lib. 1. Ioan. Bott. conf. 49. numer. 9.
Vvesembach. conf. 32. a nume. 10. lib. 1.
Roland. conf. 42. a num. 32. & conf. 1. a
nume. 90. & 8. a numer. 76. lib. 2. &
conf. 4. a numer. 48. & 14. lib. 3. Ioan.
Philipp. conf. 50. a num. 8. & 57. Boer.
decis. 50. Bofsius in sua praxi titu. de
regalijs, Viuius decis. 208. Ofascus de-
cis. Pedemont. 101. a nume. 12. Marcus
Antonius Peregrinus de iure fisci lib.
1. titulo de his qui iura fiscalia. numer.
85. & numer. 100. Vincentius Francus
decis. 275. a num. 5. secunda parte, Ma-
tienço in l. 6. glo. 2. & in l. 3. & 4. titu.
10. lib. 5. recopilat. Communis resolu-
tio est, quæ in generali cõcessione nõ
veniunt regalia, nisi specificentur, &
quando fit cum regalibus, non veniunt
regalia superiora, vt eudere monetam,
& facere banna, de quibus hic: nisi in
individo exprimat, vel constet ex
verbis admodum duplicatis & genera-
libus, aut ex alijs euidentissimis conie-
cturis, & quod in dubio Princeps non
videtur derogare iuri tertij, nec primæ
concessioni, & quod regalia sunt ea

quæ soli regi reseruantur in signum
supremæ potestatis, vnde non dubito,
quod reseruare sibi venditionem ali-
cuius rei, quæ de iure naturæ cadit in
libero hominum commercio, & alijs
prohibere, sit supremum regale, & quod
difficiliter Princeps alij concedit, vn-
de non venit in qualibet & quantum-
uis generali concessione, vt supradicti
dicunt, & sic bene iudicauit Senatus in
præsenti.

Additio ad Decisionem XXXII.

NVmer. 1. De proxeneta, quod pos-
sit esse testis, vide latissimè Mas-
cardum de probatio. secunda parte, con-
clusionem. 1040. & tertia parte conclu-
sione. 1358. a num. 39. & 1233. a num.
4. & in materia gabellarum, Lasarte
de Molina de gabellis cap. 18. a num.
74. Communiter concluditur, quod
non est testis omni exceptione maior,
de contractu in quo fuit mediator,
nisi in causis gabellarum, & in alijs
à Mascardo exceptis; admittitur ta-
men in subsidium, quando veritas ali-
ter sciri non potest, vel partes con-
sentiant.

Nume. 2. Obligatus ad factum ex-
cusatur, si fecit quidquid potuit: hoc
tamen est de æquitate canonica: vide
tamen Menoch. conf. 239. numer. 13.
& 3. lib. 3. Matienço in l. 2. glo. 6. a
nume. 5. & ibi Azeuedo a nume. 41. &
42. titulo 16. lib. 5. recopilation. vbi
Azeuedo contra Matienço cum Gu-
tierrez & alijs Regnicolis concludit,
quod de iure regio, nisi in matrimonio
non sufficit talis diligentia: ego tamen
ponderarem maxime verba cõtractus,
& intentionem contrahentium, & se-
cundum eam iudicare, & in dubio ser-
uarem hanc opinionem, qui eam vi-
deo semper praticari, & vide ad hanc
quæst.

quæst. Seraphinū de priuileg. iuramen-
ti priuilegio 87. nu. 11.

Additio ad Decisionem XXIII.

HAEC decisio est utilissima, & ferē
lēper in praxi versatur, & de eius
materia, quando filia debeat conferre
dotem ab auo suæ filæ, nepti illius aui
datam, siue eius contemplatione, siue
non, & quando nepotes debeant con-
ferre dotem datā matri suæ, vide Do-
ctorem Alonsū de Azevedo, qui
Castellum, Gomez, Laram, Angulū,
Bacem, Gregorium, & alios allegat.
in l. 3. a nu. 2. cum sequentib. tit. 8. lib. 5.
recopil. doctorem Spino in suo specu-
lo testamētorum gl. 10. a nu. 39. & 36.
& vlt. infinitos quos allegat Velazq.
de Auend. in l. 29. Tauri. glo. 4. a nu. 9.
& a nu. 15. & Angul. in l. 9. a nu. 5. tit. 5.
lib. 5. recopil. & de secūda parte quæstio-
nis latissimē Anto. Tessauro, qui ad
Bursat. & Riminal. Iun. se refert, decis.
237. per totam Hieron. Gabr. conf. 58.
nu. 1. lib. 1. & in ambabus partibus vide
Crassum, & autores quos ipse allegat
in suo libro sententiarum. §. legitima,
quæst. 24. & quæst. 25. vide etiā cōmu-
nistas lib. 6. cōmuniū opinionū, tit.
10. num. 12, 15, 16, 20. & numer. 22, 23.
latissimē & eleganter per Menoch.
in suo eleganti præsumptio. tractatu
lib. 3. præsumptione, 17. per totam, &
in consil. 183. a num. 32. & a num. 1. lib.
2. Rip. Socin. Iuniorē & repetentes
omnes in l. in quartam, hic allegatam,
& in l. illam C. de collatio. & in l. quo-
niam nouella. C. de in officioso testa-
mento. licet tamen materia sit satis sa-
lebrosa, quam plures subtiliter & dili-
genter disputarunt, maximē Corneus
in d. l. illam, Rip. & Socin. Iunior in d.
l. in quartam, verior & cōmunior resolu-

tio, ex maiori scribētium turba, dedu-
cta, est, quod iure antiquo nepotes ex
linea paterna tenebantur respectu suc-
cessionis aui, imputare & conferre do-
tem a matre receptam, ex eo quia pro-
fecticia erat, & in aui dominio semper
manserat, sibi que erat restituenda, ne-
potes ex linea materna respectu auiæ
non tenebātur, quia dos respectu auiæ
maternæ casualis, & aduēritia erat: iu-
re verò Codicis existēte l. dos a patre,
de iure dotium, vera erat dicta resolu-
tio, nisi quod in nepotibus ex linea ma-
terna deberet seruari dicta lex illā, ra-
tione æqualitatis seruandæ, scilicet,
quod si alij succedentes conferant do-
tes suas, nepotes etiam conferant do-
tes matrum, ac proinde imputent in le-
gitimam, ex l. quoniam nouella. C. de
in officioso testamento, licet in hoc
Bald. & plures alij contrarium teneant,
& Fulg. & Cumā in d. l. in quartam, in
fine id intelligant existente integra
ipsa dote, aut pro parte qua nepotibus
profuit, non alias: quod æquum credo,
existente verò consuetudine Martini,
quæ limitat dictam l. dos a patre Bart.
absolutē tenet dotem imputandam ne-
potibus, quia non habent ut hæredes,
matris, sed beneficio consuetudinis, &
quia semper in dominio aui paterni
manserat, & idem de auo materno, ex
l. quod scitis. C. de bonis quæ liberis.
Communis tamen resolutio est, quod
si nepotes succedant cum patruis, re-
præsentando personam matris, tenean-
tur imputare, quemadmodum ipsa ma-
ter, ex d. l. illam. Si verò succedant
cum alijs in pari gradu existentibus,
& sic ex propria persona, tunc nō tene-
antur imputare. Si verò etiam mater,
quia emancipata, vel aliās ex vi legis sui
iuris effecta, ut sit in hoc regno per ma-
trimoniū, dotis domina fuerit effecta,
tūc ipsa mortua in vita aui, nepotes nō
tenentur imputare, quia eam habet nō

ab auo, sed ut hæredes matris: nisi tamen cum patris succederent, ut dictum est, & in hoc Bart. & omnes concordant, in his regnis ex l. 29. Tauri, quæ est l. 3. tit. 8. lib. 5. recip. ut videre est per Azeue. ibi num. 17. putat Greg. quem Azeue. & alij sequuntur, quod absolute nepotes imputare tenentur, quia lex illa loquitur de ascendentibus, & filiis, & eorum hæredibus: sed certe illa lex nihil expresse decidit, & solum videtur loqui de hæredibus illius qui successit defuncto, de cuius hereditate agitur, & sic mortui post eius mortem, non de mortuo ante, nam tunc non dicitur succedere, nec de illo agit illa lex, & seruanda esset distinctio supradicta, quam tamen cum Cuman. imitarem, nisi nepos nihil consequeretur de illa dote, quia consumpta, vel ex alijs bonis matris: tunc enim ex æquitate, etiam si succederet cum patris, nihil deberet imputare, maxime repudiando matris hereditatem: imò credo quod etiam de rigore, nam iam quod succedat representando personam matris, succedit ex propria persona, & non ut hæres matris, nec præcise ut persona matris, & sic non tenetur eius debita soluere, ut concludit Auendaño in l. 40. Tauri glo. 17. num. 31. & contrarium nullo iure probatur. Sed tamen tenenda est, excepto casu dictæ limitationis, dicta communis distinctio obseruanda æqualitatem, quidquid dicat additio Decij in d. l. illam, scilicet quod indistincte nepotes imputant, quod falsum est, & contra communem resolutionem.

Quo ad aliam partem, de qua Menochius late agit, vera resolutio est, quod si auus dotauit nepotem, gerendo negotium filij aut filia, eo casu, quo ipsi facere tenebantur, siue quia pauperes, siue etsi diuites, quia ipsi requisiti noluerunt facere, & dos sit intra legitimam filij aut filia, tunc filius aut filia debet

imputare dictam dotem, in sua legitimam, quia & actione negotiorum gestorum poterat auus ab eis consequi. Si vero pater erat diues, & non erat in mora (& idem de matre) tunc non videtur cōtemplatione filij fecisse, & per consequens dos non esset imputanda, quia esset impium auferre illi suam legitimam, consumendo sine sua voluntate, quamuis ego existimo, quod ex eo quod ex illa dotatione commodum obuenit filio, quia pater eum exonerauit, ne locupletetur cum iactura aliena, intra moderatam quantitatem, teneretur imputare, si tamen esset pauper, tunc quia fecit negotium necessarium, videtur filij cōtemplatione fecisse, ex l. de dote ff. de collatione bonorum, & sic tenetur imputare. Si vero cōstet quod dotauit nepos ipsius cōtemplatione, tunc non est imputanda patri, ex l. auus neptis ff. de iure dotium computabitur tamen in tertium, ut melioratio, & ita vult Azeue. ubi supra, si etiam simus in dubio, tunc præsumitur filij cōtemplatione dotasse, si erat pauper, & idem si erat diues, & erat in mora, & imputabitur, alias non.

Nepti etiam dicta dos computabitur in sua legitima si fuit data cōtemplatione patris, quod in dubio præsumitur: alias secus, dico respectu successionis sui patris, vel matris. Tum etiam dos nepti data respectu successionis aui, quando succedit matre aut patre mortuo cum patris, quia representat matrem, non computabitur, ut dicit Salic. in d. l. illam, quod verum non credo, & contra tex. in d. l. quoniam nouella, quando succedit cum paribus in gradu, imputabitur, & hæc est vera totius materiae resolutio, & quando auus teneatur dotare, vel alere nepotes, vide DD. in l. i. ff. soluto matrimonio, & latissime Laram in tract. de alimentis §. non tantum, per totum, & a nu. 90.

Secun-

Secundum quas resolutiones bene iudicavit autor in presenti, si auis fecit negotium, quod filiam debebat facere, alias si non tenebatur, quia habebat patrem diuitem, tunc male iudicavit, quidquid sit de coniecturis, etiam si constaret, quod pro filia fecit: de quibus coniecturis vide Menoch. vbi supra, & Mascar. in suo tract. de probationibus, par. 1. conclus. 573.

Additio ad Decisionem XXXIII.

Vide de hac decis. l. 9. tit. 6. lib. 5. recop. & ibi Matien. Azeue & Angulum, & l. 25. Tauri, & ibi Anto. Gomezium, Castellum, Tellum Fernandum, Velazquez de Auendaño, & alios Regnicolas: & hac decisio concordat cum illis legibus, ac proinde in hoc Regno seruanda est.

Additio ad Decisionem XXXV.

Nvm. 1. Quando officialis teneatur de culpa & excessu, & quando ei excedenti possit resisti, & debeat resarcire damna vi le Gramatic. decis. 40. nu. 12. & decis. 36. num. 87. Franciscum Marcum decisione. 748. par. 1. Chassan. in consuetudinibus Burgundiae rub. 1. §. 7. verbo, De simple rescosse, à num. 5. & nouissime Dionysium Gotifredum in praxi iuris ciuilibis, par. 2. lib. 2. tit. 4. fol. 670. & 690. vide etiam aliquid per Aulesium in cc. pratorum. c. 34. verbo, mandado. numer. 7. & cap. 18. verbo, carcel, à nu. 17. & vide aliqua per Fabium Turretum conf. 4. à num. 69. & conf. 15. lib. 1. Bursat. conf. 77. à nu. 27. lib. 1. qui loquitur de tenuta illegitime data, & 59. num. 27. vbi loquitur de damno dato per culpam officialium. Cephal. conf. 577. nu. 21. lib. 4. Communiter cōcku-

ditur, quod officialis excedens tenetur iniuriarum, & de dāno dato, & potest ei resisti: licet hoc de resistentia in his regnis non seruetur, sed excusatur resistens iuste à parte poenae sibi imponendae, & sic practicatur. Si verò non excedat, non tenetur de damno aliquo, etiam si occidat resistētes, ponderanda enim est malitia aut culpa officialis, & in dubio pro eo est iudicandum ratione officij, ex quibus patet, quod in casu huius decisionis bene iudicavit Autor in presenti, si officialis excessit ultra sibi mandata, alias non.

Additio ad Decisionem XXXVI.

Nvm. 1. ibi, Cum enim Margarita. An electio prima praefatur secundae, & an eligens virtute contractus aut testamenti incertum de certis, possit variare, vide Molin. lib. 2. de primogenijs c. 4. à num. 22. cum sequentibus, Burg. de Paz conf. 20. Aluarum Valascum latissime consultatione 102. per totam, Senatorē Caldas de nominatione emphiteotica, quaest. 10. à nu. 83. Menoch. conf. 219. lib. 3. & 341. lib. 4. aliquid per Ioan. Botram conf. 21. nu. 5. Velaz. de Auend. in l. 17. Tauri glo. 9. & in l. 25. nu. 3. Conclusio magis communis est, quod si electio sit relata ad tempus mortis, eligens ante, etiam per viam contractus onerosi, potest variare, ex vulgari. §. à filia Si verò simpliciter, vel in vita vel in morte, si per contractum concessa fuit, eligens potest variare, si verò per testamentum, tunc si eligens eligat per viam contractus, aut donationis, non potest variare, si in testamento potest variare reuocando testamentum, & per consequens, quando prima electio est reuocabilis, praevalet secunda, alias praevalet prima: vnde male dicit Autor hic in dicto numero, sed tu vide quae

Prima pars Additionum

quæ latissimè diximus lib. 3. quæstio-
num, quæst. 22. vbi conclusimus cōtra
communem, electionem semper esse
irreuoabilem, si facta fuerit per viam
contractus irreuoabilis, alias si per viā
simplicis electionis, seruanda esset di-
cta distinctio, saltem quando est facta
ex causa onerosa matrimonij, verissi-
mum est id quod defendebamus.

Numer. 1. ibi, *Et quanquam in feudis.*
Quando secunda inuestitura deroget
primæ, vide latissime Rugerium conf.
2. à num. 13. lib. 2. & num. 1. & conf. 34.
num. 56. lib. 1. Riminaldum Iuniorem
conf. 1. à num. 52. & 19. num. 95. & 44.
à num. 60. & 267. & conf. 5. à num. 43.
lib. 1. Bursat. conf. 46. num. 1. & 2. lib. 1.
& num. 21. & conf. 122. num. 18. & cōf.
3. num. 11. & 2. num. 34. & 85. numer. 6.
Ceph. conf. 468. num. 69. & nume. 117.
& conf. 560. nu. 1. lib. 4. Communis re-
solutio est, quod prima inuestitura est
seruanda, & nec Princeps potest tolle-
re ius per eam quæsitum, nisi ex magna
causa, vel nisi de partium consensu: &
secundum primum est intelligenda se-
cunda, de quo vide Curt. Ias. Alciat.
Deci. & omnes in l. pacta nouissima C.
de pactis.

Ibi, *Proponebatur.* An eligēs vel no-
mirans ex cōmissione alterius, possit
recipere pecuniam pro nominatione,
vide late Molinam. d. lib. 2. c. 5. à num.
37. & fecit em Anto. de Corduba in suis
casibus conscientie. quæst. 76. & cōclu-
ditur q. non. Vide plures autores quos
Corduba allegat.

Ibi, *Quamuis reus.* Nota, quod actor
non probante, aut nullum ius habente,
absoluitur reus, etiam si nihil præstite-
rit: de quo vide Ruger. conf. 5. num. 9.
lib. 2. & 60. num. 35. & 39. nume. 52. lib.
1. Fabi Turret. conf. 4. nume. 32. & 20.
num. 4. & 3. num. 6. & 60. numer. 11. &
33. numer. 1. & 2. lib. 1. Riminal. Iun. conf.
112. à num. 92. lib. 1. & Burs. conf. 116.

num. 11. Menoch. conf. 395. num. 31. lib.
4. Roland. conf. 67. numer. 1. lib. 1. & isti
plures alios allegant.

Num. 1. ibi, *Contractum extendere vl-
tra personas nominatas.* Nota, quod cō-
tractus non extenditur ultra personas
nominatas, de quo vide Ruger. conf.
21. à num. 26. lib. 2. & conf. 12. num. 9.
lib. 1. & conf. 2. à numer. 12. lib. 2. Ceph.
conf. 582. à numer. 14. lib. 4. Paul. conf.
338. lib. 2. Fab. Turret. conf. 33. numer.
22. Riminal. Iun. conf. 86. num. 8. & 18. nu.
90. lib. 1. & vide late Corbul. tit. de cau-
sa priuatio. ob lineā finitam, per totū.

Num. 2. An extraneus possit nomi-
nari in emphiteosi, deficientibus filiis
ex viro & vxore, vel alijs nominatis,
vide latissimè Ruger. conf. 34. lib. 1. &
Fab. Turret. conf. 61. à nume. 81. lib. 1.
Riminal. Iun. conf. 44. à nu. 3. lib. 1. Bur-
sat. conf. 48. à num. 22. lib. 1. Bott. conf.
63. à num. 19. Caldas de nominatione,
quæst. 22. & 24. communiter concludi-
tur cū auctore hic, maximè in emphi-
teosi ecclesiastica, nisi expresse dicatur
in contractu: & sic practicatur.

Num. 2. ibi, *Mentem contrahentium.*
Nota quod in cōtractibus debet attē-
di mens contrahentium, prout in vlti-
mis voluntatibus, & debet elici ex cō-
suetudine & alijs coniecturis, de quo,
& de extensione ultra personas nomi-
natas, vide Corbul. vbi supra, & Ruge-
rium conf. 5. per totum, lib. 2. vel 1.

Nu. 3. ibi, *Solus pater.* Quando pater
possit alienare bona aduentitia filij,
vide ultra Pinel hic citatum, Fab. Tur-
ret. conf. 91. nume. 15. Ceph. conf. 467.
num. 41. lib. 4. Menoch. conf. 442. num.
31. lib. 5. & 279. à num. 30. lib. 3. & Co-
uar. à Pinelo citatum, qui legem Par-
titæ allegat, vide etiam Iosep. Lud. de-
cis. Perusi. 13. à num. 11. Covar. lib. 1. va-
riarum c. 8. num. 5. & 6. & Bellacomb.
lib. 6. communium titu. 51. numer. 14.
& Hierony. Gabri. conf. 36. Communi-
ter

ter concluditur, quod debet alienare ex causa æris alieni, & non requiritur iudicis decretum, licet cautè contrahentes semper requirant, & sic practicatur, alias non potest alienare, & qui non potest alienare, non potest etiam concedere in emphyteosim, vt diximus decis. 16. & 26.

Numer. 4. Pater & tutor an possint feuda antiqua & solita infeudare, & idè de emphyteosi, concedere absque solennitatibus, vide Rimi. Iun. qui in prælato loquitur, & allegat Iul. Clar. conf. 17. num. 21. & 24. num. 21. & 32. num. 41. lib. 1. Caldas in tract. de renouatione, quæst. 1. à nu. 4. Resolutio est, quod licet pater & prælatus possint, tutor non potest absque solennitatibus saltem subhastationis, nec in prælato practicatur, vt concedat sine suo conuentu, licet alias solennitates non requirantur, per constitutiones tamen ordinis sancti Benedicti subhastatio requiritur.

Numer. 5. An in renouatione requiratur solennitas, quæ in prima concessione: diximus quod sic, decis. 24. licet autor ibi contrarium tenuerit.

Numer. 7. Vide quæ dixi decis. 16. Et ex his apparet, quod quia primò nominatus erat extraneus, & non valuit sua nominatio, iuste iudicauit autor hic, etiam si secundus contractus non valeret.

Additio ad Decisionem XXXVII.

NVm. 1. An contra transactionem ratione læsionis detur minori restitutio, vide Menoch. conf. 412. num. 9. & 34. & in pluribus alijs numeris, & conf. 401 à nu. 164. lib. 5. & 508. à nu. 15. lib. 6. & in tract. de arbitrarijs lib. 2. cent. 2. casu. 171. & conf. 171. numer. 40. lib. 2. Rol. conf. 15. numer. 44. lib. 1. Iosephum Ludouicum decis. Perusi. 35.

à num. 8. Rolan. conf. 28. lib. 4. Sfortià conf. 37. num. 60. lib. 1. & quæ diximus ad decis. 10. & in materia restitutionis satis ad propositum vide Marcum Ant. Perusi. conf. 65. & 95. & 56. & 3. & 29. & 12. & conf. 1. Cōmuniter concluditur, quod cōceditur restitutio minori, & hoc non habet dubium.

Numer. 1. *Imò & regu. iuris est* Quando pro decreto præsumatur, & an eo existente, concedatur restitutio minori, vide Menoch. in dictis consilijs, & in tract. præsumptio. lib. 2. præsumptione 75. Sfortiam in tract. de restitutione 1. par. quæst. 11. art. 9. & 2. par. quæst. 87. art. 9. & conf. 40. & 17. per tota. Cōmunis resolutio est, quod quando decretum apparet exactis latum ritè & rectè, & causa cognita, præsumitur pro eo, non tamen est hæc præsumptio iuris & de iure, sed iuris tantum, & idè minor petēs restitutionem, debet probare læsionem, & non leuem, ali. s. sibi non conceditur restitutio.

Numer. 2. ibi, *Affirmauit se*. An minori affirmanti se maiorem, vel aliquid falsum asserenti, cōcedatur restitutio, vide Menoch. d. conf. 412. & 401. à nu. 176. & Sforciam conf. 15. à nu. 24. Vera resolutio est, quod non conceditur, si affirmat causā decipiendi aduersa. alias sic.

Numer. 3. De modo probandi læsionem, & quæ læsio sufficiat, vide latissimè Malcard. in suo tract. de probatio. 2. par. cōclusionem 963. per totam, & per Menoch in dictis consilijs, Caldas in tract. de restitutione, verbo, *Vel aduersarij dolo*, à nu. 8. & verbo, *læsis*, Sfortià in eodem tractatu par. 1. quæst. 36. art. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. & Rol. in d. conf. 28. & conf. 10. num. 9. & 60. à nu. 63. lib. 4. Sfortiam conf. 40. & 17. lib. 1. Turetum conf. 85. à nu. 9. & 32. num. 2. & 8. num. 24. & 6. num. 36. & 5. numer. 38. lib. 1.

Numer.

Prima pars Additionum

Num. 5. An spurius admittatur ad emphiteosim, vel possit ad eam nominari, diximus latissime ultra Autorem decis. 2. Quo ad præsentem decisionem, si autor iudicauit bene vel male, non possum affirmare, quia negotium de probanda læsione est facti, & non vidi processum, credendum est quod iuste denegauit minori restitutionem contra transactionem, & absoluit reum.

Additio ad Decisionem XXXVIII.

N Vm. i. ibi, *Contractum istum*. Quando annua pensio soluitur, ex quibus cognoscatur, an contractus, cuius virtute soluitur, sit censualis, vel emphiteoticus, quia si emphiteoticus est, habent in eo locum commissa ordinaria, non si censualis, vide ultra autorem hic, Ias. in l. 2. C. de iure emphit. a num. 41. Imol. in cap. ad audiendam, a num. 4. C. de rebus ecclesie non alienandis Ruin. conf. 160. lib. 1. Soc. n. 167. lib. 2. Burfat. conf. 26. a numer. 17. lib. 1. Beroi. q. 14. Parisi. conf. 84. a nu. 12. & 85 lib. 4. Deci. conf. 146. a num. 1. Redoan. de rebus ecclesie, quæst. 24. cap. 3. num. 27. Corbul. in d. tract. tit. de causa priuationis, ob non solum canonem, limit. 33. & 34. latissime Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 106. 107. 108. 109. & conf. 409 nu. 53. lib. 5. Felicia. in tract. de censibus in procemio, a nu. 11. cum sequentibus. Couar. lib. 3. variarum. cap. 7. Aluarum Valasco in tract. de iure emphiteotico, quæst. 32. a num. 27. & 35. Communiter concluditur, quod ex pactis, ex consuetudine, ex forma verborum, ex mente contrahentium, ex translatione dominij directi, vel non translatione, iudicatur contractus vel emphiteosis, vel censualis, & ille contractus iudicabitur, pro quo

maiora sunt signa & indicia, & in dubio in fauorem ecclesie iudicabitur emphiteoticus, in fauorem priuati censualis: in his tamē regnis credo quod semper iudicabitur emphiteoticus, quando soluitur aliquid pro re aliqua, & quod soluitur non correspondet fructibus, & soluitur in recognitionem, quia vt in plurimum non reperiuntur contractus censuales, de quibus autores loquuntur: nam quando quis dat rem suam ad censum, semper dat cum reservatione dominij directi, & idē erit in annua pensione, de qua non apparet scriptura, iudicabitur tamē emphiteosis perpetua, quando tempus imminens, aut ceterum annorum, aut aliud nimis longū effluxit etiam contra ecclesiam, alias iudicabitur temporalis, & ad tres vitas, secundum consuetudinem huius Regni Aduerto tamē, quod si id quod soluitur est minimum, & in recognitionem dominij, & sumus in partibus vbi sunt frequentes dicti census, quos vulgō appellamus foros, iudicabitur contractus censualis, nec ex pactis non alienandi, aut alijs quæ solent apponi in contractibus emphiteosis, debet esse censualis, nam hæc etiam valent in contractu census, vt per l. Tauri de qua per Felicianum vbi supra. Aduerte etiam, quod hic non loquimur de censu consignatiuo perpetuo aut redimibili, sed de reservatiuo, qui comprehendit alia censuum genera. Et nota, quod si census soluantur propter solum, qui appellantur contractus superficiales aut libellarij, & vulgō, fueros de suelos tūc iste iudicabitur quemadmodum contractus emphiteoticus, ex Valasco vbi supra, & isti sunt infiniti in hac patria, & etiam alij in hac villa.

Ibi, *Prius tamē questiunculam*. An impedimentum excuset a desertione, quia materia est lata, vide latissimē Azuc. in l. 2. a num. 4. tit. 18. & in l. 11. a num.

14. eo. titu & in l. 14. tit. 3. a num. 7. lib. 4. recop. Communiter concluditur, qd si impedimentum est iustum & ineuitabile, excusat, siue ipso iure, siue per viam restitutionis, ex clausula generali, & sic practicatur in supremis tribunalibus quidquid sit de lege Lusitaniae, quam hic autor citat: & vide Siluanum conf. 69. lib. 2.

Num. 2. Quando in contractibus sit inspicienda mens contrahentium, & effectus contractus, ad eum cognoscendum, vide latissimè dictum Aurelium Corbul. vbi supra ampli. 12. Gutierrez conf. 30. num. 8. Bursat. conf. 100. & 31. lib. 1. Bellon. conf. 60. num. 9. Menoch. conf. 27. a num. 45. & 104. a num. 3. lib. 1. Roland. conf. 1. num. 6. lib. 1. Turret. conf. 98. a num. 9. lib. 1. Marcum Anto. Eugeni. conf. 12. a num. 81. lib. 1. Alua. Valaf. vbi supra, a num. 28. & resolutio est, quod mens debet seruari, si ex effectibus, & substantia contractus, vel ex consuetudine & alijs coniecturis colligatur, & verba manifestè in totum non repugnent, licet in aliquo contradicant.

Num. 3. ibi, *Iusta causa*. Quando causa iusta excuset a poena commissi, & idem si sit colorata, vide Gigant. de pessione. quaest. 88. a num. 9. Corbul. vbi supra limit. 17. in principio, qui bestialem putat sufficere. Alex. Raudesem in tract. de contractibus emphiteoticis, titu. de defensione, a num. 52. iudicio meo, quia ca luc tas in emphiteosi, principaliter, attingit interesse domini, & culpa emphiteotae: nec est mera poena, quae solum dolum aspiciat & puniat, vt alibi diximus, nisi causa sit iusta, aut saltem probabilis, quae a culpa excuset, non excusabit a commissio: erit tamen iusta causa, dubium an res sit aliena vt per Corbul. latissimè vbi supra limit. 2. Socin. Jun. conf. 70. a num. 3. lib. 1. Dubium etiam probabile, an contractus sit cen-

sualis vel emphiteoticus, vt per Corb. d. limit. 34. controuersia inter deos super re emphiteotica, vt per Raud. vbi supra num. 56. Boer. decis. 106. tex. & DD. in l. litibus. C. de agricolis & censitis lib. 11. Tum etiam dictum vnius Doctoris, qui solet excusare ab expensis quando iste dixit, quod emphiteota non erat talis, nec obligatus eius legibus, de quo latè Asinius in sua praxi. §. 32. limit. 2. 3. & 4. non credo tamen, quod id excusaret, quando extaret scriptura, quae imponeret poenam commissi: nam tunc erat notarius error, quem cliens suspicari debebat, & alium consulere, ex dictis ab Asinio vbi supra.

Num. 4. ibi, *Controuersia*. Diximus in additione praecedenti. Ex quibus patet, quod bene iudicauit Autor excusando emphiteotam a commissio, si verba contractus erant dubia, & non erat insertum pactum soluendi, & si non solueret biennio aut triennio transacto, incideret in commissum: nam si hoc pactum insertum erat, malè iudicauit, siue contractus sit censualis, siue emphiteoticus, ex supra citatis.

Additio ad Decisionem XXXIX.

DE materia huius decisionis, quando sit licitum emptori locare rem emptam venditori in ipso contractu, & incontinenti post eum, & ex pacto, & sine pacto, & quando ex hoc praesumatur contractus illicitus & simulatus & de probanda simulatione, vide Curr. Jun. conf. 339. a num. 40. lib. 3. Mascar. de probatio. prima parte conclus. 442. & 447. in fine, & 439. num. 29. Crauet. Cagnol. & alios ibi allegatos, Alex. de Nauo conf. 95. Lupum de vfuris ad l. 2. §. 1. num. 44. Calcan. conf. 82. num. 3. Caballi. milleloquio. 584. par. 2. Bec-
cium

Prima pars Additionum

cium.conf.52.Fabi.Turret.conf.92. á num.26.Caualea.decif.13.num.48. par te.2.Menoch.conf.109.lib.2.&358. lib.4.&343.co.lib.in tract.de præsumptio.lib.3.præsumpt.122.nu.110.&124.num.30.Bonif.Ruger.conf.8. num.28.&4.num.20.lib.2.Sfor.cõf.100.á num.36.Burf.conf.11.lib.1.Cõmuniter concluditur,quòd de felicitate locatio,attamen cum alijs coniecturis contractum efficit suspectum:& coniecturas vide per Menoch.Mascard.Burf.& alios vbi supra,qui Cæpol.& alios allegat,& ita tenet Autor hic.

Additio ad Decisionem XL.

DE materia huius decisionis, quæ utilissima est, quando veditio pignoris capti in executione rei iudicata, aut contractus guarentigij facta ab exequutore, nulla sit, aut rescindatur ob læsionem vel dolum exequutoris, maxime si res magni valoris sit capta pro paruo debito, & quando, & intra quod tempus contra eum competat restitutio, & an competat remedium. l.2. de rescindenda venditione, videndi sunt omnino ordinarij, maxime Odofredus, qui latè distinguit, in l. si minori. C. de iure fisci lib.10. & in l.1. & 2. C. de fide instrumetorum eo.lib. & in l.1. C. si vedito pignore agatur, & in l. si quos C. de rescind. vend. & in l.1. C. si aduersus venditionem, & in l.1. C. si aduersus venditionem pignoris, & in l.1. C. de præscript. 30. vel 40. annorum, & in l. fundus Lucij Titij. ff. de rescind. vedit. & in d. l. 2. & vide Calcan. conf. 25. á num.67. Bernardum Bombinum conf. 7. á num. 4. Damoderium in tract. de subhastatione c.3. num.9. & c.5. á num. 6. Menoch. in d. tract. de præsumptio. lib.2. c.75. á num.33. Marcum Anton. Peregrinũ in tract. de iure fisci lib.6.

tit.4. á nu. 8. cum sequentibus. Riminal. lun. conf. 5. á num. 163. Sfortiam conf.40. Ruger.conf.39. á num.19. Riminal lun.conf.3. Ceph.conf.298. lib.2. Vvesembach.conf.65. á num.10.lib.2. Matienz. in l.1. glo.9. tit.11. lib.5. recopil. & ibi Azeue. nu.31. Asini. in sua praxi. §.31. c.5. elegēter ad praxim Azeued. in l. fin. á num.124. tit.21. lib.4. recopil. vbi allegat Dida. Perez Couar. Padillam & alios, & l.40. tit.5. par.5. & á num.40. cum sequentibus doctorem Paz in sua praxi tomo.1. c.3. á num.48. Arnald. Ferronium in cõsuetudinibus Burdegálenfibus lib.2. tit. 13. fol. 330. Marium Anguisolum conf.279. & cõf.24. num.51 Sfortiam in tract. de restit. 2. par. quæst.55. arti.3. & 4. & quæst.84. arti.6. Mauriciũ in eodem tract. quæst.102. 103. 104. 105. cum sequentibus. Afflict. decif.358. & quantum potui ex confusis distinctionibus & resolutionibus autorum colligere, vera & magis cõmunis resolutio, & magis amica Iurisconsultorum & Imperatorũ responsis, est, quòd si exequutor mala fide & dolo procedat in extractione, & venditione pignorum, vt pote quia sit inimicus debitoris, & res magni valoris pro modico debito vedit, cum ex alijs debitum potuit recuperare, vel quia cum creditore, aut alijs colludat, vel gratiam velit eis facere, tunc si venditio propter debitum fiscale fiat, etiam si alia solennia interueniant, venditio nulla est, ex d. l.1. & 2. & ex d. l. si quos, & ex d. l.1. C. de præscript. 30. vel 40. annorum. Si verò propter debitum priuati, nulla lege cautum reperitur, quòd venditio nulla sit, erit tamē per remedium querelæ, aut restitutionis, vel officio iudicis irritanda, & consultius esset appellare ab excessu executionis: emptorque, si fraudem participauerit, tenebitur ad restitutione rei cum fructibus perceptis & percipiendis ex dictis

Et is iuribus facta excussione in bonis officialis aut creditoris, qui fraudem commisi: & idem erit si creditor ipse vendat, ex d.l. 1. in fine. C. si vendito pignore agatur, si tamen solennia non interuenerunt, erit venditio nulla, ex l. 2. C. si vendito pignore agatur. Si vero dolus absit, & res sit vendita vili pretio, tunc venditio fiscalis non valet, ex d.l. si quos, quia quod iusto pretio vendatur, pro forma requiritur in talibus venditionibus. Sed hoc intelligitur, si potest presumi gratia ex vilitate pretij: nam si nō & exequutor procedat bona fide, & ideo accepit re magni valoris, quia aliam debitor non habebat, & vendidit vili pretio, quia maius nō reperijt, tunc credo quod valida sit, quemadmodum & in priuatis: & ita practicatur, nec aliud sonant dictæ leges. Venditio verò priuata semper valet, nec ex vilitate pretij rescinditur, nisi interueniat deceptio ultra dimidiam iusti pretij: tunc enim licet sint opiniones, magis cōmunis & vera opinio est, & quæ approbatur in d.l. 11. quod contra eam competat remedium dictæ l. satis tamen dolus presumetur ex vilitate pretij, & quia debitor alias res minoris valoris habebat, ex quibus cōmodè potuit pecuniā parari, & oblata sunt exequutori & noluit accipere, ex Autore in presenti. In his tamen regnis in praxi apud suprema tribunalia receptum est, quod intra quadriennium & maius tempus detur restitutio aduersus supra dictam venditionem, quando res vili pretio vendita est, non quando æstimatediudicatur in solutum, siue deceptio sit intra dimidiam iusti pretij, siue ultra, & restitutio fit cū fructibus, expensis deductis, & restituto debito, aut pretio creditori cū interesse & redditibus ad rationē vnus pro quatuordecim: & hæc restitutio fit etiā in bonis mobilibus: si vendita, vel non exta-

re non reperiantur, tunc enim nullam vidi restitutionem fieri, secus tamē in immobilibus, etiam si vendita reperiantur, restituto emptori pretio cum dictis redditibus, ex dictis legibus, & ex Autore hic.

Num. 1. ibi, *In qua vxor non est particeps.* Nota, quod vxor etiam si acceptet bona lucrata cōstante matrimonio, non tenetur soluere dimidiam debitorum ob fideiussiones contractōrū, de quo vide autorem infra decis. 162. Burg. de Paz lun. quæst. 8. num. 19. Martien. in l. 3. glo. 7. num. 3. tit. 9. lib. 5. recipi. Ioan. Gar. in tract. de acquæstibus, num. 149. Ayoram de partitionibus. 1. parte. c. 8. num. 12. Gutierrez lib. 2. practicarum, quæst. 127. qui omnes tenent hanc conclusionem, & ita practicatur.

Num. 1. ibi, *Non debuit aditio.* Nota, quod aditio inducta ad liberandum se ab vno debito, de quo antecessor litigabat, non operatur contrarium, scilicet implicationem aut obligationem respectu aliorum. Hæc conclusio falsa est, quia actus vnus benè potest operari contrarium eius ad quod factus est respectu diuersorum, quando actus operatur aliquid, quod includit in se virtutē ad contrarios effectus, & quod esse nō potest, nisi cum illa virtute: vnde quia aditio facit aliquem hæredem, & esse hæredem, includit dicta contraria, non potest quis in vno esse hæres, & in alio non, quia manifestam implicat contradictionem. Nec obstat quod inducta ad vnum effectum, non debent operari contrarium: id enim intelligitur in diuisibilibus, & quæ possunt separari, in quibus sola actualis & individualis voluntas specificat actum, & illi normam tradit, vltraque non progreditur, & ita intelliguntur quæ allegat Vvemberchius conf. 85. numer. 13. lib. 2. & Fabi. Turretus conf. 88. a num. 1. Paris. conf. 12. num. 169. lib. 2. Bonif. Ruger. conf.

Prima pars Additionum

conf. 3. à num. 71. Riminal. Iun. 95. à num. 10. lib. 1.

Num. 3. ibi, *N si id expresse caueatur.* Nota, quod nec priuatio nec annullatio actus inducitur, nisi expresse à lege caueatur, quia annullatio actus est pœna: de quo vide Caballi. milleloquio 535. parte. 2. Turret. conf. 28 num. 76. & 47. num. 13. & nu. 20. Menoch. conf. 169. num. 18. lib. 2. Bursat. conf. 14. nu. 17. lib. 1. Portium Imolensem conf. 16. num. 14. & 69. Ceph. conf. 520. num. 6. lib. 4. & 21. à num. 31. lib. 3. & Bald. Ias. & autores in l. non dubiū. C. de legibus, & in l. cum lez. ff. de fideiussoriis, & in l. nemo. C. de sacros. Ecclesijs & Deci. conf. 229. Bertachi. in suo repertorio lit. A. verbo. Actus legitimi. Cauale. decis. 10. num. 9. 1. parte, vbi allegat Felin. Chassan. & alios. Riminal. Iun. conf. 387. num. 21. lib. 4. Deci. & Felin in c. in nomine Domini, de testibus. Vera resolutio est, quod quando actus est illicitus secundum suam naturam, tunc, etiam si non apponatur pœna nullitatis in lege prohibente, & apponatur alia pœna, est ipso iure nullus: si verò est illicitus, quia prohibitus, & lex resistit contractui, vel inhabilitat personas contrahentem, & materia est grauis & ponderosa, tunc etiam appositae alia pœna, actus est nullus, quia factus contra legem prohibituiam, ut in d. l. non dubium: si verò materia nō est ita grauis, & pœna non sit appositae, tunc actus est nullus, quia factus contra legem prohibituiam: si verò appositae sit pœna, & vnica oratione cū præcepto, tunc actus valet, licet debeatur pœna: si vero diuersis orationibus, actus non valet, etiam si non sit appositae pœna nullitatis: si verò lex expresse non resistat actui verbis præcis, & prohibitiuis, tunc si det formam actui, & forma non seruetur, actus est nullus, ut per Felin & autores in c. cum dile-

cta, de rescriptis: si verò lex nec resistat, nec permittit, sed ei non assistat, tunc valet mero iure, & quo ad præsentem decisionem, nec lex hic allegata; nec dispositio tex. in d. §. in venditione. l. à diuo Pio, de re iud. & l. ordo. C. de executione rei iudicatæ, & tex. in. l. 3. tit. 27. par. 3. de qua per Auend. 1. par. mandatorum c. 17. num. 2. & 3. inducunt expressam formam, nec resistunt executioni alio modo factæ, sed simpliciter iubent fieri in bonis mobilibus, & in defectum in immobilibus: vnde executio alio modo facta, potius erit iniusta, quàm nulla: quidquid Alexand. & alij velint in d. §. in venditione. Auendaño vbi supra, & sic praxis ordinaria intelligit, & cum Rebuffo, & alijs tenet Azeued. in d. l. fin. num. 39. & 40. & sic in Fràcia praticari dicit Rebuffus ibi citatus: & idem si exequutor excedat modum in pignoribus capiendis.

Nu. 4. ibi, *Item si pro debito detur, &c.* De doctrina Bart. per tex. ibi in l. si nō fortē. §. si centum. ff. de conditione in debiti, vide latè Sfortiam conf. 96. per totum, Bertran. conf. 269. lib. 3. Bursat. conf. 60. à num. 15. & 73. à num. 7. lib. 1. Neuizanis conf. 77. per totum. Ofas. cum decis. Pedemō. 160. Rebuf. in tit. de lit. oblig. tomo 1. ad ll. Gallia, artic. 1. glo. 12. à num. 4. Afflict. decis. 358. Asini. in praxi. §. 7. c. 1. limit. 11. à num. 14. Doctrina Bart. est vera, quod adiudicatio insolutum pro maiori quantitate quàm sit debita, est in totū nulla: & idem credo in adiudicatione iudiciali, licet Asinius cū alijs contradicat, quia militant rationes de quibus in voluntaria, & quia fuit erratum in adiudicatione, & forsità exequutor pro minori debito non iniiceret manum ad rem maioris valoris, dabitur tamen retētio, vsque dum soluatur vera quantitas cum decursis redditibus, ex d. §. si centum. Sed hæc doctrina non facit ad pro.

propositū decisionis, cū hic nō agatur de errore in quātitate debita, sed de excessu in resoluta, quæ valde differunt.

Nu. 1. ibi, *Nisi reddito prius pretio*. Nota, q̄ quādo retractatur emptio iudicialis, quia deceptio interuenit, debet restitui pretium emptori, vt probant iura hic allegata, de quo vide Peregr. vbi supra nu. 21. Sfortiā conf. 41. nu. 82. & 75. à nu. 108. & conf. 17. nu. 30. Osaicū d. de cis. 160. Curt. Iun. conf. fi. lib. 2. & autores in principio citatos, hoc tamē intellige in emptione iudiciali, siue vēditor & emptor sint malæ fidei, siue non, dū tamē ob verū debitum facta fuerit: vt probat tex. in d. l. si quos, & in d. l. 1. & 2. C. de fide instrumentor. si verò ob debitum confectū animo rem extorquēdi, nō debet pretiū reddi, vt per tex. in d. l. 1. C. de præscriptione 30. annorū. in emptione verò extraiudiciali facta à creditore, redditur eareus, quatenus pretiū illud cōuersum fuit in vtilitatē debitoris, scilicet secūdum debiti mensurā, si ambo, aut qui debet restituere, sint malæ fidei, si verò bonæ fidei, semper integrū debet reddi, vt in emptione iudiciali: & ita colligo ex autoribus in d. l. 1. C. si vēdito pignore agatur, cū sequētibz, & ex Odofredo vbi supra.

Num. 5. ibi, *Pignoris oblato*. Nota, q̄ quādo exequutatus offert pignus exequutori, licitè potest vendi, etiam si sit maioris valoris, & venditio dicitur facta bona fide, de quo vide Caballi, milloquio. 153. par. 2. in his regnis, si deceptio interueniat, nihilominus intra quadriennium debitor restituitur.

Nu. 5. ibi tertia est. De excessu exequutoris in extrahendis pignoribus, vide Chassa. in cōsuetad. Burg. rub. 1. §. 7. verb. *De simple rescosse*. à nu. 5. Rebuff. tomo 1. ad ll. Gallicas, tit. de sententijs exequutorijs, arti. 7. glo. 13. per totā, & gl. 14. & in d. l. 12. & dicūt q̄ exequutor nō potest accipere pignora vltra modū,

& si accipiat, resisti ei potest, qđ nō practicatur in his regnis, sed grauatus debet ad iudicē recurrere, alias puniret.

Nu. 10. ibi, *Ex sola pretij vilitate*. Nota, q̄ ex vilitate pretij arguitur mala fides in venditione: qđ intelligerē, alijs iudicijs cōcurrentibus, vel quādo læsio esset enormissīma, longē vltra dimidiā iusti pretij, de quo vide Mascar. d. tracta. par. 1. conclu. 531. à nu. 24. Calcan. cōf. 25. Peregr. vbi supra n. 8. Rupella. lib. 1. forensiū institutionū, c. 58. in fine. Ruger. conf. 37. per totū, & nu. 54. & cōf. 16. à nu. 10. & 39. num. 10. Ceph. conf. 467. nu. 12. lib. 4. 10a. Bott. conf. 86. à nu. 30. Ceph. conf. 405. lib. 3. Ex quibus patet, benè iudicatū per Senatu in hac decisione, & omnia quæ dicit autor, quādo exequutor apponit manum ad meliora, quia alia non inuenit, vel quæ malè vendi poterant, vera sunt, & colliguntur ex autoribus in d. §. venditione, & sic practicatur, vt colliges ex Azuned. vbi supra, à num. 40.

Additio ad Decisionem

XLI.

Nu. 1. §. 6. 7. & 8. De materia huius decisionis, quādo dominus emphiteosis teneatur eam renouare filiis vltimi emphiteotæ eo defuncto, & finita emphiteosi, vltra DD. hic citatos, & in locis ordinarijs, videndus est omnino Cald. Perei. in tract. de renouat. emphiteotica q. 8. per totā, vbi infinitos autores modernos & antiquos, vsq; ad Burfat. & Rimin. Iun. refert, paucis omīssis, & nouissimè Bonifa. Rug. conf. 21. à nu. 31. lib. 2. & Alua. Valas in loco hic citato, & in q. 2. nu. 7. & in sua cōsultatione 101. 10a. Garc. in tract. de expēsis c. 15. à nu. 17. Viuius decis. 229. & isti infinitos alios referūt: & licet apud eos magis communis & æqua opinio sit, quòd sit concedenda dicta renouatio cū modificationibus de quibus hic, maximè

E

in

Prima pars Additionum

in emphiteosi, priuata, & si melioratio-
nes præcesserunt, & Lusitani dicant
eam suum Senatum seruare solere: ta-
men in puncto iuris prout Cuman. I.
mola, Arctinus, Aluarotus & alij in l.
si mihi & Titio, de verborum obliga-
tionibus, fatentur, & non negat Autor
hic, nec Rip. in l. i. ff. de priuilegijs cre-
ditorū, indistincte falsa mihi videtur,
quidquid eam tenētes dicant: & contra
eam facit tex. verbo, *Libere cui voluerit*,
in c. ex parte. de feudis, & in c. ad aures,
2. de rebus Ecclesiæ non alienandis, nec
eis cōmode potest responderi, nisi vio-
lando literam. Facit etiam ratio natu-
ralis, de qua in l. dudum. C. de contra-
henda emptione, & in l. ne cui. C. loca-
ti, quæ liberam voluntatem emptori-
bus & locatoribus relinquunt locandi
cui velint, nec admittunt contrariam
consuetudinem. Certè si dicta opinio
vera esset, valdè partes defraudatētur
in contractibus, & idem esset locare ad
tempus, & perpetuū, & priuarentur sua
naturali libertate prætextu cuiusdam
æquitatis confictæ, quod mihi absurdis-
simum est, & in locatione aut emphi-
teosi Ecclesiastica manifestè contradi-
cit tex. in §. emphiteosis, à supradictis
citatus, & daretur clara via fraudibus,
& contra tenorem extrauagantiū alie-
narentur res Ecclesiasticæ perpetuū cō-
tra concedentium voluntates, quod
quàm asperum sit, nemo est qui non vi-
deat. Nec tex. in l. i. §. permittitur. ff. de
aqua quotidiana & æstiuā, tātum strin-
git, vt autores putant, nā verbū illud,
Iniuria, prout Rip. & alij existimāt, in-
telligitur de iniuria, non iustitiæ, & re-
tractabilis per viā iuris, vt Bart. putat,
sed indecentiæ, aut cuiusdā incongrui-
tatis ad forū non deducibilis, quod pa-
tet, quia in principe loquitur, à quo ap-
pellare grauatus non poterat, tū etiam
casus dissimilis est: ibi enim de aqua
ducenda ad prædiū, communī, publica

& illi necessaria, agebatur, & quæ ad il-
lud deuenire solebat, & quā propter pu-
blicā necessitatē faciliter princeps cōce-
dere solebat, & secundū rectā rationē
debebat, quia aqua vsui hominū neces-
saria, si publica est, indigētibus à repu-
blicæ gubernatore faciliter concedi de-
bet, cū eā ob publicū bonū Altissimus
creauerit, atq; maxima fieret iniuria, si
eis nō valentibus aliter suæ necessitati
prospicere, denegaretur, in nostro verò
casu res emphiteotica priuata est, & ad
priuatum dominū spectat, & solis eius
vsibus deputata fuit, ipseq; liberè cōces-
sit, maximaq; illi fieret iniuria, si alius
cōtra suā voluntatē occuparet, nec suc-
cessor iustā querelā causare poterit, cū
pro limitato tēpore antecessor accepe-
rit, quo finito, iudicatur ac si nūquā cō-
cessa foret, de quo nullā querimoniā in-
gerere potuit, nec etiam meliorationes
antecessorū perditas plorare potuit, sal-
tim iustè, cū lex sibi reseruet, à domino
exigendas, nisi ex contrario pacto, ob
quod si amittat, illi, & non vitio nec fortu-
næ vel iniuriæ attribuere debet: quod
secus esset in casu l. fin. C. de alluioni-
bus, cum ibi campus publicus, res repu-
blica, sterilis, & cerbida, aut inculta, fue-
rit licitè occupata, & ad meliorem cul-
turam redacta, vnde iniquum erat suc-
cessoribus auferri, quia cōmunis erat,
& non ex vi cōtractus, nec pro tempo-
re limitato cōcessa. Nec l. congruit. C.
de locatione prædiorū ciuiliū lib. ii.
quæ veteres cōductores rerū fiscalium
nouis præfert, aliquid facit, cū specialis
sit, & ob plura incōmoda, ad quæ aliās
tenentur, de quibus p. Marcū Anto. Pe-
reg. in tract. de iure fisci lib. 6. tit. 5. nu. 5.
quā & in suo dominio dicit nō seruari,
nec ego in his regnis vidi practicari:
sed is vincit, qui in licitatione magis
offert: & si sint pares, res iterū subhasta-
tur, & maiori licitatori adiudicatur. Tā-
dem concludo, qd dicta communis opi-
nio

nio in Castilla, nec apud eius suprema tribunalia non seruatur, nec vnquam vidi praticari, etsi in loco vbi ad praesens incolatum ago, sint frequētes emphyteotici contractus.

Num. 2. vtrum emphiteota cadat in commissum ob vnum numum non solum, vltra autores hic citatos, vide Rolan. à Valle conf. 17. nu. 14. lib. 2. R. mi. lun. conf. 94. à nu. 2. lib. 1. Tiraq. in tract. de iudicio in rebus exiguis, versic. 51. Aure. Corb. in tract. de causis ex quibus amittitur emphyteosis, tit. de causa priuationis ob non solum canonē, ampliatio. 5. Et licet in rigore sit communis opinio, & vera, quod caderet, in praxi non seruaretur, quia rigurosa: & contra iudicauit Rota Bononiensis, vt per Beninten. citatū à Corbu. vbi sup.

Nu. 2. ibi, *Conquestum fuisse*. Quando commissum transeat ad hæredes & cōtra hæredes, vide quæ diximus ad decis. 17.

Ibi, *Domino directo volente*. Vide Caballi. in suo milleloquio 134. parte. 1. Corbul. in d. tract. tit. de causa priuationis ob alienatio. ampliatio. 10. num. 6. Cōmuniter cōcluditur vt p. Autorē hic.

Ibi, *Iuramentum sit deferendum*. Nota, quod iuramento domini de re in eius animo & vsu existēte, & quā ipse melius notā habet, statur, de quo Mascard. de probatio. par. 2. cōclu. 954. à nu. 5. & Seraph. in tract. de iuramē. priuilegio 14. nu. 3. & priuilegio. 1. per totum Azeue. in l. 2. tit. 2. lib. 6. recop. nu. 11. Intellige tamē, nisi probetur cōtrariū, vel sit praesumptio contra iurantē, vt per dictos.

Nu. 3. ibi. *Praesumptio quod Maria Alfonso viuat*. Vide de probanda morte & vita, Mascard. de probatio. 2. par. cōclu. 1070 cum alijs sequentibus.

Num. 4. Nota, quod in his quæ sunt indiuidua, & vni deferuntur, debent deferri maiori, & sic emphyteosis debet renouari in filio maiori, & nominari filius maior, vide quæ latē diximus decis.

30. & latissimē agit Cald. in tract. de renouatione, q. 17. per totā, & Peguera de feudis versic. 6. fol. 74. nu. 54. Vera resolutio est, quod successor potest nominare quē vult, & in defectū dominus emphyteosis, nisi in maioratibus & anniuersarijs ex cōsuetudine huius Regni.

Numer. 8. De meliorationibus vide quæ diximus decis. 4. & 22.

Additio ad Decisionem

XLII.

DE materia huius decisionis vide autores ab Autore citatos, quibus nihil addēdum existimaui, nisi dubiū, an idem sit in debitore annui census redimibilis impositi super aliqua re fructifera, scilicet, an ob sterilitatē diminuaturs cēsus, & idē quādo census imponitur in fauorē venilitoris ab emptore ob fructuū recompensationē: de quibus dubijs vide Bursa. conf. 11. lib. 1. Socin. lun. conf. 66. lib. 2. Anto. Gabriel. lib. 3. cōmunū, tit. de emptio. & veditio. cōclus. 4. à nu. 25. Ceph. cōf. 90. nu. 20. lib. 1. & 290. nu. 21. lib. 2. Neuizan. cōf. 91. Cagnol. in l. curabit, à nu. 59. de actio. empti. Couar. lib. 3. variarū. c. 5. Gutier. lib. 2. praticarū. q. 177. Azeu. in l. 1. nu. 3. tit. 15. lib. 5. recop. Salazar in tract. de vsu & cōsuetudine c. 11. per totū, & nu. 91. Aurel. Corb. in d. tract. tit. de causa priuationis ob alienationē amplia. 49. milleloquiū Caballini. 191. par. 1. Alua. Valas. in tract. de iure emphyteotico, quæst. 32. à nu. 10. Ioan. Garc. in tract. de expēsis, c. 4. à nu. 30. Felicia in tract. de censibus, lib. 1. c. 4. & c. 8. numer. 20. & Pizarrum ad ordinationem de Guadalupe de censibus, conditione 3. littera N. O. & P. & ad materiam pensionis, de qua Autor hic, vide Roman. conf. 369. dubio 5. & ibi Quintilianus Mandosius in additione, littera X. verbo quod sic, & verbo, diminuendum

aut dinumerandum plures refert, & notas additiones ad Bertachinum in suo repertorio lit. P. verbo *pensio*, in fine, qui allegat Cacialupum, Gigantem, & Gozadinum conf. 83. numer. 8. & plures alios antiquos & modernos, & vide in materia remissionis pensionis propter sterilitatem late Tessaurum in sua decisione nota Pedemonta. 20. qui plures autores modernos & antiquos citat, & Hippel. Riminald Jun. conf. 40. lib. 1. & Bonifac. Rugeri. conf. 4. lib. 2. Tessaurum decis. Pedemonta. 239. Vera resolutio est, quod quando pensio constituitur ab emptore venditori, si constituitur propter fructus ab emptore percipiendos, diminuitur pro rata fructibus diminutis, licet Buriatus & plures alij non infimæ opinionis contrarium tenuerint. Si verò constituitur ob præsumptum interesse lucris cessantis venditoris, qui vendebat, ut pecuniâ mercantijs aut censibus redimibilibus exponeret, aut ob dānum emergens evitandum, quia vendebat ad redimendum alium censum, tunc integra debetur, etiam diminutis fructibus, & ita procedit Bursat. & aliorum opinio, si verò simpliciter constituitur pensio aut census in aliqua re limitatē ad illā, tunc diminuitur pro rata diminutis fructibus, quia fuit ob fructus illius prædij constituta, & fuerunt adiecti causa taxationis, & ita procedunt quæ Salazar, Molinæus, Garc. & alij supra citati, quos ipsi referunt, dicunt. Si verò secundum formam ordinariam constituitur super persona & bonis in genere, adiecta aliquorum hypotheca speciali pro maiori securitate, tunc secundum proprium motum Pij V. censum extinguens pro rata bonorum extinctorum, & secundum communē resolutionē antiquorum, qui dicebant, emi fructus fundi hypothecati, & nihil aliud, nec posse censum constitui super persona & bonis in genere, pensio dimi-

nuetur pro rata fructuum ob sterilitatem non perceptorum, secundum verò aliam magis communem modernorum, quæ servatur iudicando & cōsulendo, quæ permittit censum constitui super persona & bonis in genere, & non diminuit censum, bonis diminutis: & quia hodie d. etus propius motus non servatur in his Regnis, census non diminuitur fructibus diminutis, nec datur remissio ob sterilitatem, ut Felicianus dicit: ac proinde bene iudicavit Senatus Burdegalesis, ut per Boer. decisio 309. parte 2. qui bonis hypothecatis existentibus penes dominum census ob redditus decursums extinguere censum negavit, nec suspendi, sed ex alijs bonis, futuros exigi debere iudicavit: quæ decisio, & supradicta resolutio, apud me semper suspecta fuit, cum videam contractum census redimibilis & pecuniarij maxime suspectum, & qui præ se lucrum pecuniæ præfert, nec veram emptionem cum re certa emptæ constituat, nisi fructus rei hypothecatae ad rationem census emptos dicamus, ex qua certitudine emanat proprietas illius contractus, ut scilicet periculo subijciatur emptor rei emptæ post emptionem, quod vel rarum, difficile, aut quasi impossibile, & insperatum succederet, si solum super persona & bonis constitueretur: nec irredimibilitas emptionem veram constituit, nec eum à contractu usurario separat, cum in eo etiam aliquando inveniatur, ex l. item quia. §. idem respondit, ubi in terminis Fulgosius, & Iacobinus. ff. de pactis, nec quod quis possit ius levandi ad rationem duodecim, ex suis bonis, vel alium redditum novum donare, aut legari, ac proinde ius illud, sit res aliqua quæ vendi potest, aliquid facit, cum in legato & donatione ius illud possit constitui, quemadmodum quan-

quantitas reddituum futurorum tota simul legari, id enim ad liberalitatem spectat dantis, qui in re sua moderator fuit & arbiter, & qui ius quod non erat, de nouo constituere poterat: at verò in emptione, non ex liberalitate, sed ex pecunia data, census germinat: & pecunia aliam parit: quod improbum est, nisi ad aliquid existens emptum respectus habeatur, iusque illud generale magis fictitium quam existens est, nec venditor illud de nouo creat nisi propter pecuniam datam, cui tale ius non bene respondet, nisi aliquid in medio re existens producat, quod periculo subiectum sit, nec qui donat, aliquid ius ita creat, quod sit aliud ex stens præter ipsum, sed pensiones annuas donat ad quas se obligat, & idem est, quasi ad aliquid aliud, & non ad redditum se obligaret, unde melius dicitur obligatio, quam census. Fateor tamen, quod dictus redditus sic constitutus vendi potest, sed & etiam alia quælibet obligatio vendi potest, quia res est, unde aliud est de nouo per viam venditionis constituere, aut constitutum vendere; in primo enim casu venditur quod non erat, sed de nouo fit, sine medio reali: in 2. venditur res existens, saltem si hoc non valeret, census ita constitutus admodum suspectus foret, quia nulli periculo emptor se exponit, & securè cum pecunia aliam lucratur, ac proinde antiquorum opinio semper verior, cordatior & securior mihi visa est, ac proinde remissionem pensionis iustam putavi, & contra Boer. cēsum suspendi, domino bona hypotheca ta possidente: sed præualet magis communis opinio, idè sequenda. In emphiteo: i a pensione verò si magna sit, & fructibus correspondeat, remissio fit: alias non, vt Riminaldus, Tessaurus, Velazq. & alij notarunt, & quomodo sterilitas contingat, & probetur, vide

autores hic ab autore citatos, & à Mascardo de probationibus. Et hætenus de hac decisione.

Additio ad Decisionem XLII.

Vide Matienço in l. 6. titu. 6. glo. 7. per totam, & num. 4. lib. 5. recopil. & in rub. tit. 1. num. 43. & Viuium decis. 329. Azcued. in d. l. 6. num. 15 & nu. 17. allegat Velazquez, & Burgos de Paz, Iunior, & Angulo, nu. 4. qui omnes ubi requiritur scriptura tenent sufficere schedulam recognitam. Imò quod sufficit ad hoc quod fiat scriptura publica, sola testium probatio, & quod melius sufficit confessio, & vide Alua. Valascū de iure emphyteotico, quæstione. 7. nu. 36. & a num. 27. & vide Auenda. lib. 2. mandatorum. cap. 30. nu. 5. ubi an scriptura priuata sufficiat ad probandum contractum venditionis rei magnæ importantiæ, si comprobetur testibus, & Matienço in l. 2. glo. 7. nu. 3. tandè concludere cum Autore hic.

Additio ad Decisionem XLIII.

Vide Burgos de Paz in l. 3. Tau. nu. 629. Matienço in l. 1. glo. 7. nu. 9. tit. 4. lib. 5. recopil. & in l. 2. glo. 1. a num. 15. eo tit. & in glo. 9. a num. 8. & Azcu. in d. l. 1. a num. 61. & a nu. 40. Michael. Crassum in tract. sententiarū. §. testamentum, quæst. 57. a principio & quæst. 55. num. 6. & concludere cum Autore in præsentem etiam hodie attentis legibus Regijs, & præcipuè dicta lege. 1. quod si quis testetur ruri cum eius sollemnitate, debet adhibere testes masculos, & idem est de iure communi, vt per Autorem in præsentem, & Burgos ubi supra.

Prima pars Additionum

Additio ad Decisionem

XLV.

N Vm. 1. Quando oporteat notariū cognoscere testantem, aut aliās cōtrahentē, vide Burg. de Paz in l. 3. Tau. 2. par. 2. num. 1279. cum sequentibus & Azeue. in l. 14. tit. 25. lib. 4. recopilat. & legem ipsam ibi.

Num. 1. ibi, *Subscribendo, &c.* An sit necessarium, quod testis qui in testamento adhibetur ad subscribendum pro defuncto, qui vel nescit scribere, vel nō potest, declaret subscribere pro ipso, & ab eo rogatum, ultra autorem hic, vide latē & notabiliter Burg. de Paz in d. l. 3. conclus. 5. a nu. 1175. cum sequentibus, Matien. in l. 2. gl. 5. nu. 3. tit. 4. lib. 5. reco. & ibi omnes cōcludunt, quod sufficit si notarius asserat testē de mādato testatoris subscribere, & subscribere se pro eo, vel etiā si probetur testibus, quod verius est, & ita practicatur: & quæ Autor hic dicit, procedūt secūdū leges sui Regni.

Num. 3. Actus corrumpit, etiā minimo, quod de forma sit, nō seruato: quod est notādum in materia, l. 1. & 2. tit. 4. lib. 5. recopil. & in materia solennitatis testamentorum, quod sit substantialis, & si, si in minimo deficiat, annullatur testamentum, vide Clar. ita tenentem lib. 4. sententiarū. §. testamentum, quæst. 56. Mench. de successio. creatio. §. 11. num. 67. Couar. in c. cum esset, nu. 8. de testamentis. Azeue. in l. 2. a nu. 59. & Matien. in d. l. 1. glo. 4. a nu. 13. & a nu. 7. & in l. 9. tit. 10. glo. 2. & in l. 9. tit. 11. glo. 4. a nu. 11. & in d. l. 1. glo. 16. a nu. 4. & verū est qd Autor hic dicit, licet aliquādo apud tribunaia suprema ex æquitate cōtrariū decidatur, sed male iudicio meo.

Additio ad Decisionem

XLVI.

N Vme. 1. De probando furore & insania testantis, vide latissimē per

Sfortiā cōf. 93. lib. 1. per totum, Mascari. de probat. par. 1. cōclus. 827. Menoc. cōf. 82. a nu. 11. lib. 1. Xuar. allegat. 1. & ibi Valdes in addi. Bur. de Paz cōf. 14. & 9.

Ibi, Nō fuisse præsentes. Nota quod testes debent esse præsentes simul tempore absolutionis testamēti, quod otorgamiēto dicitur, vide latē Crassum in tract. sententiarū. §. testamentū, quæst. 59. & 60. Matien. in d. l. 1. glo. 4. a nu. 1. tit. 4. lib. 5. recopil.

Ibi, *Quia testes non fuerant rogati.* vido eundem Crassum vbi supra, quæst. 58. Matien. glo. 8. num. 7.

Nu. 2. vide Crass. vbi sup. q. 18. nu. 6. Mascari. de probat. 3. par. conclus. 1553. a nu. 34. & cōcluditur cum Autore hic.

Nu. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. ad l. iubemus, & quando debeat hæres nominari nomine proprio, & an sufficiat, quod nomine tur ad interrogationē alterius: & quid si sit in extremis, & Balbutiat. aut nō articulatē loquatur, quid etiā si semper ad omnia, sic, respōdeat, aut si aliquando ineptē loquatur, & quid si interrogetur a personis suspectis, qui inter se & secretō testamentū ordinarunt, & quid si clā factū sit, exclusis cōsanguineis, quia materia est elegans, & quotidie practicatur, & Doctores varij sunt, ultra autorem hic, vide latissimē Mant. in tract. de coniecturis, lib. 2. tit. 6. per totum, & Matien. in d. l. 1. glo. 16. a nu. 4. cum pluribus sequentibus qui infinita allegat, latissimē & etiā, & elegantissimē Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 8. per totum, eundem cōf. 46. lib. 1. omnino videndum, & cōf. 595. lib. 6. vbi omnia quæ in materia desiderare potes, congesta habebis. Mihī semper vera resolutio fuit, qd testamentū conditū ad interrogationē alterius, præmissa alia & secreta ordinatione, & a testatore in extremis constituto, maxime de defectu iudicij suspecto, & inter personas suspectas conditum, est suspē-

suspectum, & praesumitur falsum, nisi ab haerede sufficienter iustificetur, quod ratio fieri poterit, idque amplius erit, si alia coniectura suspicionem augeat, & sic iam in magna causa consului & obtinui, ex hoc tamen solo, quod ad interrogationem alterius conditum sit, nisi alia concurrant, nec suspectum est, nec vltiatur, & haec est vera materiae resolutio, secundum quam si in casu praesentis decisionis constitit iudicibus de integra & perfecta testantis deliberatione, supposito integro iudicio, non obstantibus dictis adminiculis, bene iudicarunt, alias non, quia praesumptio est contra testamentum.

Additio ad Decisionem

XLVII.

AN renouatio sit nouus contractus, vide quae diximus ad decisionem, 24.

Additio ad Decisionem

XLVIII.

NVmer. 1. Quando ex impositione oneris inducatur maioratus, vide quae diximus ad decis. 30. vbi videbis falsum esse, quod hic Gamma asserit, licet cum eo videatur tenere Aluarus Valascus ibi citatus.

Eodem nume. Nota singularem decisionem, scilicet quod si pater faciat maioratum ex tertio bonorum, & assignet in certa re, possunt haeredes per viam transactionis eximere rem illam a vinculo, & subrogare aliam, in praedictum vocatorum, contra notata per X Suarez in l. quoniam in prioribus 8. quaest. ad leges Regias. C. de inoffic. testamen. vbi Valdes infinitos autores congerit lit. A. B. & C. Molin. de primo genijs lib. 4. c. 2. & c. 9. nume. 31. & lib. 1. c. 8. nume. 27. & contra l. 3. & 4. & ibi no-

tata per Matien. Azeue. & Angul. titu. 6. lib. 5. recopil. & notata per Menoch. conf. 599. dub. 2. lib. 6. & 489. a nu. 197 lib. 5. quare existimo, decisionem hanc penitus falsam, etsi singularem, quia auferri ius suum tertijs non consentientibus contra rex. in l. fin. ff. de pactis rō- lum sustineri potest ex cursu longissimi temporis, de quo in locis ordinarijs, dico etiam ad decisionem, quod etiam si esset commune praedium viri & uxoris, poterat uxor suam partem vinculare si commodam diuisionem recipiebat, sin minus, posset assignari alia res, vt late per Matienço in d. l. 4. & tunc vera esset decisio.

Additio ad Decisionem

XLIX.

VIdetur de materia huius decisionis, quae latissime dixi & allegavi in mea quaestione penultima lib. 3. quaestionum vtriusque iuris, vbi videbis infinita, ultra adducta per Menochium, Mascard. & Rauden. ibi citatos.

Additio ad Decisionem

L.

VIdetur de materia huius decisionis, quae diximus & addidimus ad decisio. 5. num. 7. & ad decisio. 8. nume. 1. maxime Fabium Turretum, & Senatorem Caldas ibi citatos, & Aluarum Valascum in tractatu iuris emphiteotici parte. 1. quaestio. 42. 43. 44. 49. a numer. 2. Aurel. Corbul. in tractat. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titulo de causa priuationis ob lineam finitam, a numer. 34. & de causa priuationis ob mortem civilem, a num. 3. Iulium. Clar. lib. 4. receptarum, quaest. 6. & quaest. 37. Senatorem Caldas in tractatu de nominatione, quaest. 22. numer. 26. & Aluarum Valascum

Prima pars Additionum

consultatione. 53 in principio, ubi agit de lege regia, de qua hic. Communis & vera resolutio est, de qua per Couar. à supradictis citatū, quod in emphiteosi ecclesiastica etiam accepta pro filiis & heredibus, nō succedunt heredes extranei, nisi concessa fuit cum solennitate sufficiente ad ecclesiasticarum rerū alienationē, aut consuetudo existat: & ita procedunt contrariæ opiniones de quibus per Gammā in presenti, qui in omnibus mordetur à Caldas ubi supra, à quo dicit cauendum. Sed seruanda est dicta concordia quæ elicitur ex autoribus supra citatis. Vnum tamen singulare est notandum ex ista decisione, quod quando testator scripsit heredem extraneum, qui nō potest succedere in dicta emphiteosi, succedet descendens etiam non hæres, quod est singulare si verum est, sed reprobatur à Caldas ubi supra, & est contra communes resolutiones de quibus per dictos autores, & ideo iudicandum erit contra præsentē decisionem, & etiam non existente consuetudine de qua supra, non est seruanda Gammæ opinio contraria. Post hæc scripta aduertit ad hanc decisionem emphiteosim fuisse perpetuam, vnde necessario dicendum est fuisse concessam cum solennitatibus requisitis in alienatione rerum ecclesiasticarū, ex his quæ notat Couar. lib. 2. variarum c. 17. à nu. 5. cū seq. Alexan. Raud. in declamatio. de contractibus emphiteoticis, tit. de alienatione, à princ. & per totum, & sic vera in totum est opinio Gammæ, & falsa decisio Senatus.

Additio ad Decisionem

LI.

NOta totam hanc decisionem, quæ singularis est ad anniuersaria, patronatus & maioratus nostri tēporis, quod etiam, si ex verbis testantis de-

beant deuenire ad proximiorē consanguineum, aut ad maiorem, vel ad filium vel filiam maiorem natū, nihilominus in pari gradu præfertur masculus ætate minor. Et prima facie ex dictis verbis quilibet contrarium diceret, prout in anniuersarijs dixit latē Salazar cum Micres & alijs in tract. de usu & consuetudine, c. 12. & defendebat autor in presenti, & practicabatur, ut ipse dicit: sed obtinuit dicta singularis decisio, quæ in his regnis semper practicatur, de quo vide Senatorē Caldas d. tract. de nominatione, quæst. 14. à num. 1. & quæst. 17. à numer. 36. Spino in speculo testamentorum glo. 19. nu. 85. & 88. Aluarad. de coniecturis lib. 2. c. 3. §. 4. nume. 51. Velaz. in l. 40. Tauri glo. 9. nu. 75. & Azeue. in l. 5. tit. 7. nu. 6. lib. 5. recop. & Gutier. qui loquitur in singulari casu, lib. 2. practicarū, quæst. 87. num. 4. & Molin. lib. 3. de primogenijs c. 3. 4. & 5. Matien. in l. 5. glo. 1. nu. 5. tit. 7. lib. 5. recop. Tandem Communiter concluditur, quod etiam si maioratus procedat à fœmina, & masculus sit ex fœmina descendens, præfertur, quamuis minor, fœminæ in pari gradu existenti, etiam si descendat ex masculo, de quo latē per Alex. Raudensē in cons. 142. & 143. à nume. 84. cum sequentibus, pro Rege nostro super successione regni Lusitanie lib. 2. consiliorum à Zileto cōpilatorum, & sic practicatur, ut dictum est omīssa antiqua praxi.

Additio ad Decisionem

LII.

DECISIO hæc duo continet notanda. Primum, quod licet quis delinquat in Ecclesiam, & quo ad illud delictū non suffragetur sibi immunitas Ecclesie, tamen si alia delicta commiserit, propter quæ ad Ecclesiam confu-

gerit

gerit, quo ad illa talis immunitas sibi suffragatur. Secundum, quod potest extrahi ab Ecclesia, & puniri de delicto in ecclesia commissio, vel de alio cui immunitas Ecclesiae non suffragatur, & postea restituendus est, & ad Ecclesiam remittendus. De primo vitra autores supra citatos videndus est Iul. Clar. post Bosium ab eo citatum, in praxi criminali, quaest. 38. num. 27. & Doctor Paz in sua praxi tomo 1. §. par. cap. 3. §. 3. a num. 82. & Couar. lib. 2. variarum cap. 20. nume. 1. nouissime Tiberius Decian. in tractatu criminum lib. 6. c. 28. num. 9. & c. 27. num. 6. & 7. qui plures alios allegat: & licet hanc resolutionem intelligant veram, si delictum in Ecclesia commissum sit punitum tempore quo quis petit se remitti ob alia delicta: quod defendit Decianus vbi supra, qui existimat, quod si non sit punitum, poterit iudex illud punire, & cum eo alia delicta per viam incidentiae, & aggrauationis: verius tamen est ut existimat Couar. vbi supra, quod indistincte suffragatur sibi immunitas quo ad alia delicta, licet delictum in Ecclesia commissum, non sit punitum, nec incidentia non necessaria ad causae expeditionem aliquid facit, nec iura quae allegat Tiberius, eius opinionem probant, & contra Decianum facit doctrina communis de qua per Iulium Clarum cum pluribus distinguentem lib. 5. sententiarum. §. fuitum, num. 10. Secundum vero probat tex. ab Autore citatus in l. si cui crimine. §. fin. ff. de accusatio. qui notabilis est ad literas requisitorias, quas quotidie iudices pro remissionibus delinquentium ad alios iudices mittunt, nam earum executio potest suspendi a iudice requisito, si reus remittendus aliud delictum in sua iurisdictione, etsi leue commiserit quod ipse prius punire poterit, & postea remittere, quod ibi eleganter Alb. notat, licet aliquando con-

trarium faciunt aliqui iudices minus docti, & practici, contra quos est tex. expressus in d. §. fin. & qui sibi vanum timorem depellere poterit.

Additio ad Decisionem

LIII.

Quotidiana est materia huius decisionis, utrum iudex originis, possit ex officio, & ad instantiam partis procedere contra subditum in alia iurisdictione delinquentem: & idem de iudice domicilij, de qua vide Iulium Clarum in praxi criminali, quaest. 39. a num. 4. cum sequentibus, & late cum infinitis modernis & antiquis agit de ea Antonius Tessaureus decisione Pedemontana noua. 90. per totam, Bernardus Diaz, & ibi Salzedo in additione in sua praxi criminali c. 8. Auenda. resp. o. 40. Cantera in suis quaestionibus criminalibus quaest. 7. Bursat. conf. 77. a num. 1. cum sequentibus lib. 1. Tiberius Decianus in tract. criminum, lib. 4. de loco originis & domicilij, c. 16. a num. 1. & 2. cum sequentibus, Couar. in practicis, quaest. 11. & isti infinitos modernos & antiquos allegat, apud quos communis resolutio est, quod ad petitionem accusatoris absque dubio potest procedere, ex officio tamen sunt duae contrariae, sed negatiua pluries practicatur, licet affirmatiua in puncto iuris communior & verior sit, & quae ex causa publicae utilitatis seruaretur: & dicunt plures in praxi semper seruata, semper tamen iudex loci delicti praefertur, etiam si praueuerit alius, & etiam usque ad sententiam, ut Auenda. & Anton. Gomez, Tessaureus & alij fatentur, licet plures contradicant, nisi cum fraude aut collusionem procedat, ut Iulius Clarus & autor hic, & Tiberius Decianus nu. 7. fatentur, quod verum puto.

Prima pars Additionum

Additio ad Decisionem

LIII.

N Vm. i. ibi, *Qui de antiquiore possessione, &c.* Autor summam tractat materiam interdicti uti possidetis: ad doctrinam Bart. in l. si duo ff. uti possidetis, de qua vide late Menoc. in tract. de retinenda, remedio. 3. quæst. 87. & Anto. Tessauro decisio. Pedemonta. 206. per totam & additiones nouissimas, quæ plura allegant, ad praxim Ferraræ in forma libelli pro turbata possessione, versic. coram vobis. Doctore Guierrez conf. 6. nume. 1. Bonifa. Ruger. conf. 13. à num. 34. lib. 2. Ioan. Bottam conf. 76. lib. 1. & Aluar. Valas. consulta. 79. & consulta. 11. Virgin. Vocacium in tract. uti possidetis, c. 1. nu. 97. Fabium Turret. conf. 86. nume. 52. Communiter concluditur, quod in interdicto uti possidetis, is vincit, qui, vel melius probat, vel titulum ostendit, vel antiquiorem possessionem probat: vide omnino Menoch. qui tredecim casus constituit. In remedio tamen summario, quod interim appellamus, is vincit, qui ultimam possessionem, etiam non titulata, habet, ut per Aluar. Valas. cum Couar. vbi supra, & per Menoch. de retinenda, remedio ultimo, & conf. 448. & 449. lib. 5. & vide etiam Achillem in tract. de adipiscend. poss. c. 1. à num. 26. cum sequentibus, Curt. Iun. conf. 213. à num. 45. & 252. à num. 11. lib. 3. Marcum Anto. conf. 72. numer. 27. & 47. à num. 1. lib. 1.

Num. 3. ibi, *Non sunt audiendi.* Nota dictum singulare, quod etiam si aliqua confraternitas, puta nostræ Dominæ del Rosario, alicuius oppidi, vel nationis, habeat suum peculiare altare, vel imagines in Ecclesia, ut potest ex bullis Pontificis, si à clericis illius Ecclesiæ, vel alia confraternitate, saltim anti-

quiori, in illa Ecclesia sibi auferantur, & usus impediatur, non potest intentare aliquod remedium possessorium, quia non datur pro his sacris, de quo vide Lambertin de iure patronatus lib. 3. quæst. 9. artic. 9. num. 2. & quæst. 5. arti. 4. Rochū de Curte in d. tract. verbo, in Ecclesia, quæst. 6. num. 17. & Ioan. Gar. de expensis. c. 8. num. 9. & Menoch. vbi supra, quæst. 16. Rebuff. 3. tomo ad l. Gallicas, tit. de causis beneficiorum possessorij, in præfatione, & eodem Lambertin 1. par. 17. quæst. 12. 13. & 14. articulis. DD. in c. quanto, de iudicijs, & in c. 1. de sepulturis, & in c. penultimo de sepulturis, & Ioan. Gar. vbi supra, cum Lara in fine capituli. Ego maxime dubito de hoc dicto, & de hac decisione in hac parte, nam licet loci sacri vera possessio & verum dominium non habeatur à laicis, habetur tamen verus usus ex voluntate & permissione Pontificis: & licet Episcopus aut Rector Ecclesiæ, altare, sepulchrorum imagines, ab usu laicorum eximere possint: id tamen ex causa fieri debet, aliis iniuria eis fieret, dareturque eis saltem officium iudicis pro usu defendendo, imò tertius turbare nullatenus posset, prout supradicti in sepulchris, oratorijs, sedilibus, & alijs sacris existimant, & sic quotidie praticari videmus: unde decisio tenenda non est existimoque, quod si confratres Refarij Aethiopes in Ecclesia diui Dominici, altare & imagines habebat ex permissione superiorum, nonque alij prius in eodem loco, quod defendi debebant in suo usu, imò etiam si alij prius haberent, deberent defendi lite pendente per viam interim in possessione summarissima, nam cum eorum possessio sit iunior, alijque tunc possidere non poterant, manuteneri debebant: & si alij etiam vti essent eodē altari & imaginibus, tum etiam recurrendum esset ad

ad meliorem & antiquiorem possessionem, ex Achille vbi supra.

Aliud etiam aduerto ad hanc decisionem, quod etsi Gamma non declararet, lis non erat, an quilibet posset habere suam confratriam in eadem Ecclesia, quia hoc impertinens erat, sed quia confratria Lusitanorum dicebat, se solum debere esse in illa Ecclesia, & non aliam, ideoque aliam turbabat, & sic contentio erat super vna re, & vno iure, & vna confratria: at verò quia possessio vnus nunquā fuit priuatiua ad alterā, & sic quaelibet sua iura per se possidebat, decisum fuit, quod quaelibet suis iuribus potiretur, & in suo statu maneretur, ex Bar in d.l. si duo, & sic manet bene declarata praesens decisio.

Additio a Decisionem

LV.

AD hanc decisionem vide quae diximus ad decis. 16. vbi plures allegauimus, & concludimus, usufructuariū, fideicommissarium, successorem maioratus, emphiteotam & similes non posse locare ad longum tempus, nec dare in emphiteosim res prohibitas alienari: & vide Aluar. Valascum consult. 27. dub. 3. & an nominatio debeat fieri gratis, quae est vltima pars huius decisionis, vide latè dominum patrem Anto. de Corduba in suis casibus cōscientiae, vbi allegat Molin. & alios, quaest. 176. & pro ingressu vel inuestitura de iure bene permittitur acceptio pecuniae, vt videbis in l. fin. C. de iure emphiteotico, & ibi omnes autores, vn de in hoc noua est lex Lusitana, de qua hic per autorem, quae contrarium decedit, & de omnibus his vide latissimè Caldas in tract. de renouatione emphiteotica, quaest. 13. per totam, & omnino vide Aluar. Valasc. hic citatum, scilicet de iure emphiteotico, quaest. 11. vbi latè

tractat materiam huius decisionis, & declarat dictam legem Lusitaniae.

Additio ad Decisionem

LVI.

Vide ad hanc decisionem, quae notat Matienço in l. i. tit. 5. lib. 5. recopil. a nu. 1. vbi infinita allegat in materia constituti, glo. 4. per totam, & vide infinitos autores modernos & antiquos, allegatos à Ioanne Botta cons. 106. à numer. 25, & modernos in l. 17. Tauri, & licet ex eorum dictis, qui volunt constitutum operari translationē possessionis rerum in vniuerso, vel quotate partis, vbi versatur incertitudo loci, & rei, posset controuerti, & dubitari de praesente decisione: nihilominus, meo iudicio, verissima est, scilicet quod donatis tribus iugeribus terrae in antiquo campo, vbi plura sunt, non transfertur possessio ob incertitudinē, etiam si interueniat clausula constituti, & licet in praxi seruanda sit opinio illorum, qui dicunt transferri possessionem in melioratione tertiae aut quintae partis bonorum, quia magis communis, vt per Velazquez de Auend. cum Molin. & alijs in l. 44. Tauri glo. 11. per totam, in puncto iuris indefensibilis mihi videtur.

Additio ad Decisionem

LVII.

Decisio agit materiam litem quaeritur. §. qui impleto. ff. locati. de qua vltra Anto. Gomezium & alios hic citatos, videndus est Menochius, qui latissimè materiā tractat, in tract. praesumpt. lib. 3. praesumpt. 85. & latissimè etiam tractat Mascari. in tract. de probatio. 2. par. conclusio. 993. per totam, & vera est praesens decisio, quod quando in contractu requiritur scriptura,

non

Prima pars Additionum

non censetur facta recōductio ex possessione & patientia reconducere aut relocare debentis.

Numer. 1. ibi, *Non recitando eam per prius*. Vtrum ad pronuntiationem sententiæ requiratur lectio, alias non censetur pronuntiata, vide omnino Doctorem Alfonso Azeuedo in l. 10. à num. 74. tit. 17. lib. 4. recop.

Additio ad Decisionem

LVIII.

DE materia huius decisionis vide Baczam de dotibus c. 17. nu. 8. & Doctorem Gutierrez in tract. de Iuramento confirmatorio, l. par. c. 6. per totum & Anton. Tessauro decis. Pedemonta. noua. 3. qui plura allegat, & Peregrin. de iure fisci, lib. 2. tit. 9. & Seraphinum de priuilegijs iuramenti priuilegio 71. & communiter concluditur cum præsentī decisione, licet Peregrinus teneat cum Autore in præsentī, quia in iure non reperitur aliud dispositum.

Additio ad Decisionem

LIX.

AVtor in præsentī tractat illā questionem difficilem, etsi vulgarem quando nepos repræsentet personam patris filij maioris ultimi possessoris alicuius maioratus, anniuersarij, vel capellæ, ad excludendū patrum vel amitam filios ultimi possessoris: de qua quæst. & de materia repræsentationis, & quando filij appellatione contineatur nepos, vide latissimè Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 4. p. æsumpt. 94. & præsumpt. 95. & conf. 452. à num. 32. lib. 5. & 493. eodem lib. à num. 10. & 487. à num. 7. cum seq. eodem lib. 5. & conf. 215. à numer. 12. cum seq. lib. 3. & conf. 95. lib. 1. Mantacam

in tractatu de coniecturis lib. 8. tit. 8. & tit. 9. Azeued. in l. 5. tit. 7. lib. 5. Recop. & melius & latius ibi per Matiençum, & Alexandrum Raud. conf. 142. à nu. 35. cum seq. lib. 2. consiliorum à Zileto collectorum, vbi agit de successione Regni Portug. Velazquez in l. 40. Tauri glo. 9. & 10. & glo. 14. & glo. 16. & 17. Caldas de nominatione emphiteotica, quæst. 17. quasi per totam, & quæst. 14. à num. 4. cum seq. Aluarum Valascum de iure emphiteotico à nu. 30. quæst. 50. Aluarado de coniecturis lib. 2. c. 3. §. 4. num. 50. cum sequentibus Sfortiam conf. 97. conf. 90. & 39. & 66. & 26. & 46. & 59. & 54. lib. 1. Cephalum conf. 489. num. 83. & 46. nu. 10 & 218. num. 83. & 473. num. 5. & 525. num. 33. & 489. à numer. 30. & 559. num. 10. & 536. num. 14. & 600. num. 8. & 571. nu. 63. & 473. num. 13. & 607. à num. 56. & 559. numer. 21. lib. 4. Simonem de Pretis in tractatu de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 3. interpretatione. 3. dubio. 4. solutione. 1. à num. 36. & solutione. 3. à num. 11. Molinam de primogenijs Hispanorum lib. 3. c. 7. & 8. Humadam in l. 2. tit. 15. part. 2. glo. 17. per totam, Michaellem Crassum in lib. sententiarum, quæst. 10. & 11. Bursum conf. 71. & conf. 67. à nu. 1. cum seq. lib. 1. Eugenium Perusinum conf. 61. num. 19. & numer. 37. Hippolytum Riminaldum Iuniore conf. 23. & conf. 47. lib. 1. Gutier. tomo. 2. practicarum lib. 3. quæst. 66. & quæst. 67. vbi infinitos allegat.

Ex quibus omnibus, & infinitis ab eis citatis, eliciuntur sequentes resolutiones.

Prima, quod iure communi in successione fideicommissi vniuersalis admittitur repræsentatio in transuersalibus usque ad fratres & filios fratrum, quando agitur de succedendo patruis, in descendentes respectu ascendentium

tum procedit in infinitum.

Secunda resolutio est, quod ultra prædictas personas non admittitur representatio, nisi appareat de voluntate testantis contraria, siue expressa, siue ex coniecturis elicitæ.

Tertia est, quod in successione fidei commissi particularis nulla admittitur representatio, ut Alexan. Rauden. defendit.

Quarta est, quod quando succeditur per viam maioratus, semper admittitur representatio, ex d. l. 40. Tauri, licet respectu transversalium variauerint scribentes Hispani, & hæc est magis communis resolutio.

Quinta est, quod neptis ex filio masculino maiori, qui in maioratu debebat succedere, excludit patrum etiam masculinum fratrem minorem sui patris, non quia representat eius masculinitatem, sed quia descendit ex linea primo geniti: & non debet fieri digressio ad aliam lineam, & ita apparet ex d. l. 40. & ex d. l. 2. tit. 15. nisi femina excludatur à masculis ex conditionibus maioratus, tunc enim obtinet doctrina Bartoli in l. liberorum, de verborum significatione, citata ab Autore in præsentibus, & cauendum est à Caldas male intelligente in d. quæst. 14.

Sexta & vltima resolutio est, quod supra dicta in duabus resolutionibus præcedentibus, obtinent etiam in antiquariis & patronatibus, quando in eis succeditur per viam maioratus, & ita Molina & alij Hispani existimant, & vera est decisio Autoris in præsentibus, licet rationes suæ parum cōcludant, nec doctrina Bartoli in d. l. liberorum, qui solum loquitur, quando vel consideratur agnatio, vel stat statutum, quod constantibus masculis femina non succedat, quo casu femina semper est incapax, masculis existentibus.

Additio ad Decisionem

LX.

Conclusio huius decisionis est, quod si in causa executiua reus sit citatus ad venditionem pignorum, etiam si executio suspendatur per semestre, non erit citatio circumducta, nec requiritur alia citatio ad sententiā additionis proferendam, quæ conclusio vera est ex rationibus hic ab Autore adductis, de quibus vide Asinium in sua praxi civili §. 31. c. 4. limita. 1. 2. & 3. Duenas regula 94. Et confirmatur, quia hic executio non suspenditur ex partium absentia: quod requiritur ad circumductionem, sed ex defectu iudicis qui distulit sententiā additionis, & tunc non dicitur circumducta citatio: de quo vide Gotifredum in sua praxi civili, lib. 2. tit. 4. folio 1018. literis. B. C. D. & sic practicatur, nunquamque aliud videtur fieri.

Additio ad Decisionem

LXI.

Vide de materia huius decisionis Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumptione 7. num. 6. & Burgos de Paz in repetitione l. 3. Tauri concl. 2. a num. 218 & a num. 110. Azeved. in l. 2. num. 2. tit. 4. lib. 5. recop. Meness. in rubrica de fideicommissis num. 3. Melius Martien. in d. l. 2. num. 2. allegat Burg. disputantem in d. l. 3. a num. 54. & Tellum Fernandez in l. 3. Tauri. 1. par num. 21. & Georg. Lupi. in l. 7. tit. 1. part. 6. Crasum lib. sententiarum. §. testamentum, quæst. 16. & quæst. 11 a numer. 8. Communiter concluditur, ut per Autorem hic, scilicet quod testamentum factum inter liberos, etiam inæqualiter institutos, valet, etiam si confectum sit per scripturam priuatam ab alio scriptam, & à patre subscriptam, sed cum in his regnis

Prima pars Additionum

regnis per d.l. 2. eadem solennitas quæ requiritur in testamento condito inter extraneos, requiratur in testamento condito inter liberos. Gregor. ubi supra dicit hanc quæstionem, de qua in decisione, esse inutilem, licet Marien-ço vtilem dicat ad alia, quæ non tolluntur ex dicta lege.

Additio ad Decisionem

LXII.

DE materia huius decisionis, vltra autores hic allegatos, vide latè Cordubam à Lara in tract. de alimentis, ad §. si quis ex his, à numer. 120 & à numer. 155. cum sequentibus, & latissimè Mexiam in pragmatica taxæ panis conclusi. 2. à numer. 78. Matiençum in l. 3. glo. 2. à nu. 19. tit. 1. lib. 5. recop. Pontan. in tract. de alimentis, c. 15. Anton. Tellaum decis. Pedemonta. 43. Cuaquean. decis. 18. lib. 2. nu. 29. & ad propositum huius decisionis melius facit Lara ubi supra, & concludit, vxori inopi dotem non habenti deberi, vel quartam, vel alimenta arbitrio hæredum, non amplius, vt etiam cõcludit Autor hic, & iã in tribunalibus supremis practicata est hæc resolutio. Imò intra annum luctus, siuè habeat dotē, siue non, semper dantur ei alimenta, quia fingitur in priori matrimonio.

Additio ad Decisionem

LXIII.

V Ide de hac decisione Auēd. respō. fo. 24. nu. 4. Anto. Gomet. in l. 80. Tauri nu. 47. Olan. in antynomijs ad Villalobos, lit. A. num. 60. & l. 4. tit. 20. lib. 8. recopilat. Ex quibus colligitur, quòd quia maritus potest adulteros occidere, potest etiam à fortiori aliam pœnam minorem eis imponere.

Additio ad Decisionem

LXIII.

V Ide Burgos de Paz, & quæ ipse allegat in repetitione l. 3. Tauri cõclusionē 3. à num. 1114. & text. & DD. in l. cum antiquitas. C. de testamentis, & l. 2. tit. 1. par. 6. & ibi Greg.

Additio ad Decisionem

LXV.

V Ide de materia quādo ab omissionē condemnationis expensarum appellari possit, Ioan. Baptistam Asinium in sua praxi ciuili. §. 32. c. 20. per totum, vbi Couar. & alios allegat, & communiter concluditur, licitam esse appellationē à dicta omissionē, si reus non appellet à tota sententia, nam si appellet, præfertur appellatio rei, & deuoluit causam ad suum iudicem, etiam si præuenerit actor: & rarè fiunt cõdemnationes de expēsis personalibus, & sic practicatur, nisi in causis criminalibus, aliquando, vel propter partis contumaciam, ex l. sancimus. C. de iudicijs.

Additio ad Decisionem

LXVI.

N Vm. 1. ibi, *Iure enim communi*. Quādo pars debeat citari ante additionem iure regio, & iure communi, vide Azeued. in l. fin. à num. 95. versic. *Y dados los pregones*, tit. 21. lib. 4. recop. & Xuares de Paz in sua praxi, versic. 1. par. 5. c. 2. à numer. 43. & Parladorium lib. 2. rerum quotidianarum c. fi. 5. par. §. 9. à num. 1. cum sequentibus. Auēd. in suo repertorio, verb. *almoneda*. & vera est conclusio Autoris, quòd ante additionem debet fieri eius notificatio, tam iure communi quàm regio.

Numer. 3. Nota, quòd enormissima lesio

læsio longè ultra dimidiam iusti pretij nunquam censetur renūtiata ex generali renuntiatione remediorum, & ex renuntiatione. l. 2. de rescindendavenditione, etiam si sit iurata, nisi expressè sit renuntiatum, imò ubi receditur à remedio dictæ legis, tam iure communi, quam Regio, ex aliqua causa, id non intelligitur, si læsio enormis aut enormissima sit: in quo hæc decisio notanda est. De cuius materia vide infinitos per Mascard. allegatos in suo tract. de probatio. parte. 3. conclusio. 1265. à num. 27. cum sequētibus Gutierrez in tract. de iuramento confirmatorio. l. par. c. 26. à num. 1. cum sequentibus, & in repetitione authenticæ sacramenta puberum, à num. 92. cum sequentibus, & in c. quamvis pactū, verbo, *Si tamen*, num. 2. de pactis in 6. & lib. 2. practicarum, quæst. 140. Matienzum latè in l. 1. glo. 8. à num. 42. tit. 11. lib. 5. recopil. cum sequentibus, Molin. lib. 2. de primo genijs c. 3. à num. 18. cum sequentibus, Octavia. Osasum. decis. 41. Anto. Tessaurum decis. Pedemontana noua 165. à num. 6. Seraphin. in tract. de priuilegijs iuramenti, priuilegio. 83. per totū, Burg. de Paz conf. 28. Meness. in l. 2. de rescind. vend. à num. 32. Iosephū Ludouicū decis. Perusina. 97. parte. 2. à num. 2. Marcum Anto. Eugenium Perusinum conf. 28. à nu. 50 cum sequentibus, & conf. 12. à numer. 70. & conf. 3. quasi per totum lib. 1. Ioan. Bottā conf. 67. à num. 63. cum sequentibus, Carolum Antonium Puteum conf. vlti. post consilia Sfortiæ, à num. 51. cum sequentibus, Caldas Pereira ad l. si curatorem habens, glo. verbo, *Læsis*. vbi latissime Sfortiam de restitutione par. 1. quæst. 15. arti. 8. Bonifacium Rugerium conf. 16. lib. 1. à num. 133. Communis resolutio est, quòd renuntiatio iurata, siue remediorum in genere, siue in specie, dictæ legis, nihil operatur, existente læ-

sione enormissima, longè ultra dimidiam iusti pretij, quia ex tali renuntiatione præsumitur dolus saltim re ipsa, imò etsi læsioni sic enormissimæ esset renuntiatum, nihil etiam operaretur ex æquitate, licet plures ex supra dictis & infiniti ab eis citati contradicant, sed verior est hæc opinio, quæ iudicando & consulendo seruatur. Ex quo inferitur, geminationes, & verba admodum prægnantia & generalia, ex quibus etiam dictæ læsioni videtur renuntiatum, nec aliud potest dici salua ratione recti sermonis nihil operari contra plures allegatos à Caldas, Gutierrez, & alijs vbi supra, & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem LXVII.

DE hærede, quādo possit venire contra factū defuncti, vide Menoch. conf. 346. à num. 21. lib. 4. & conf. 443. à nu. 86. lib. 5. & conf. 89. à num. 66. & à num. 126. lib. 1. & Ioan. Bottam conf. 67. à num. 19. Cepha. conf. 393. nu. 48. lib. 3. & Botta vbi supra allegat Decianū, Deci. Ioan. de Amicis & alios, Menoch. conf. 507. à num. 12. lib. 6. & 561. à num. 8. eo. lib. Sfortiam conf. 51. à nu. 4. Riminald. Iun. conf. 37. num. 16 & à num. 62. lib. 1. & conf. 23 num. 34. eod. lib. & infinitas autoritates allegat Franciscus Viuius decis. 56. Burgos de Paz conf. 34. à num. 38. & 40. à nu. 2. & 14. à num. 71. & 38. num. 15 Bonifacium Rugerium conf. 8. à numer. 15. lib. 1. & conf. 5. num. 47. lib. 2. & conf. 10. à nu. 10. lib. 1. Fabium Turret. conf. 10. à nu. 13. lib. 1. Coualca. decis. 7. num. 12. lib. 1. Riminald. Iun. conf. 385. num. 37. & 364. nu. 77. lib. 4. Burfat. conf. 339. num. 10. lib. 3. Communiter concluditur, quòd quando contractus validus est, licet nō efficax, quia de re aliena, vel alteri obligata,

Prima pars Additionum

gata, tunc hæres nō potest contrauenire facto defuncti: quando verò contractus nullus est ipso iure, & à lege reprobatus, tunc potest venire contra factū defuncti, quia & ipse defunctus poterat venire cōtra proprium factum. Limita tamen ex autore hic, quando nullitas fuisset solum in defuncti fauorem, tūc hæres contrauenire non posset: secus si simpliciter lex resisteret, de quo vide Molinam in tract. de primogenijs lib. 4. c. 1. à nu. 16. cū sequētib; vide etiā ad materiam huius decisionis, quando ius superueniens confirmet venditionem, Baccam in tract. de non meliorādis dotis ratione filiabus. c. 11. à nu. 68. cum sequentibus, vbi latissimè.

Additio ad Decisionem LXVIII.

N Vm. 1. ibi, *Extra tempus à lege præfixum*. Adde, quòd in tribunalibus supremis horum regnorum practica- tur, quòd si processus præsentetur extra tempora appellationi præfixa, reuideatur per Auditores, & si de bono iure appellantis constiterit, sententia reformetur, nō obstante desertione, de quo per Auend. in suis respōsis, responso. 2. nu. 6. Azeued. in l. 2. nu. 39. tit. 18. lib. 4. recop. & sic etiam practicatur in Regio Neapolitano Cōsilio, vt per Marantā & Afflictis ibi citatos.

Nu. 2. ibi, *Deserta causa appellationis, etc.* Autor cum Baldo & alijs singulariter concludit, quòd quando nullitas intentatur incidenter cum appellatione, eadem tempora, & eadem desertio, nocent nullitati, quæ nocerēt appellationi: sed deserta appellatione, saluum ius remanet parti ad proponendā nullitatē principaliter corā iudice à quo, si sibi tēpora suffragētur, & hæc est magis cōmunis opinio, vt per Rober. Lancel. in tract. de attentatis. 2. par. c. 17. à nu. 68. Idem affirmat Couar. in practicis.

quæst. 4. col. pen. num. 7. & 8. & vide Azeued. qui Villalobos & alios allegat in l. 2. num. 21. & à num. 19. tit. 17. lib. 4. recopilat. & hæc de hac decisione.

Additio ad Decisionem

LXIX.

N Vm. 1. Quando testes debeāt esse præsentēs, quando testator testamentum in scriptis tradit notario, vel insinuat, & publicat, vide Matien. in l. 2. glo. 2. num. 2. tit. 4. lib. 5. recopilat. & Burgos de Paz in l. 3. Tauri. 2. par. conclusio. 5. à num. 1338. cum sequentibus. Spino de testamentis glo. rub. 2. parte. nu. 28. & l. 2. tit. 1. par. 6. & concluditur quòd sic ex dicta. l.

Num. 2. ibi, *Quòd frater*. Nota, quòd frater non potest scribere testamentū in fauorem fratris, & si scriberet, non valeret, vide de materia Peregrinum in tract. de iure fisci lib. 3. tit. 12. Burgos de Paz conf. 7. à num. 16. qui omnes limitant in testamēto nuncupatiuo testibus cōprobato. Aduerte tamē, quòd conclusio procedit, quando ambo fratres existunt in potestate patris, & ita probant iura, & Albericus, quo citauit hic autor: aliàs falsum diceret.

Additio ad Decisionem

LXX.

N Vm. 1. Nota, quòd nō potest quis facere maioratum de bonis emphiteoticis: vide in materia bonorum feudalium Menoch. conf. 504. à nu. 3. lib. 6. & conf. 158. à num. 65. lib. 2. & latissimè Hippol. Rimi. Iun. conf. 18. lib. 1. Manticam de coniecturis vltimarū voluntatum lib. 7. tit. 9. Aluatum Valascum in tract. de iure emphiteotico, quæst. 49 Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 16. Turret. conf. 61. Bursat. conf. 48. à num. 23. cum sequenti.

quentibus. Aluarum Valascum consul-
tatione 27. Communiter concluditur,
quod si sit hæreditaria, puta, quia con-
cessa pro se & hæredibus, de eis potest
fieri maioratus, secus si sint ex pacto &
prouidentia puta pro se & filiis, in qui-
bus pater filio non potest præiudicare,
nisi esset acquisita pecunia ex re patris,
de quo vide Valascum vbi supra, & plu-
ra per me dicta in alijs decisionibus,
maximè decisione 8. Pondera tamen
vnum dictum singulare auctoris in præ-
senti, quod etiam si essent hæreditaria,
non posset de eis fieri maioratus, ne im-
pediatur alienatio in præiudicium do-
mini, qui deberet habere laudemia ex
alienationibus. Sed licet hoc dictum
singulare sit, tamen contra commu-
nem opinionem est, de qua vide Ce-
phal consil. 1. & consil. 12. lib. 1. & Cal-
das in tractatu de nominatione, quæ-
stione 24. à numer. 18. & quæstione 12.
à num. 32. Quando verò emphiteosis
est hæreditaria, ad hoc vt de eaprimo-
genitura erigi possit, non debet ter-
tium & quintum excedere, ex his quæ
notat idem Caldas dicta quæstione
24. à num. 25. & an alij filij possint ve-
nire contra dispositionem patris, si hæ-
redes sunt, vide Menoch. & Caldas vbi
supra, & eundem in tract. de renouatio-
ne, quæst. 16. à num. 23.

Numer. 2. ibi, *An possit quis nomina-
ri ad emphiteosim.* Auctor mouet dubiū
singulare, quod multoties accidit in
praxi, an pater qui nominat filium in
emphiteosi, possit grauare de dando
aliquid alicui: & concludit quod non;
quæ conclusio vera est, & semper se-
cundum eam cōsului, & iudicatum est,
& concordat Aluarus Valascus dicta
consultatione 27. numer. 8. vbi allegat
Peraltam & alios, & in proprijs termi-
nis Caldas de nominatione, quæst. 2.
num. 9. facit tex. in l. vnum ex familia.
§. si de Falcidia, de lega. 2. Cordoua in

tractatu, *De casos de conciencia*, quæstio-
ne. 176. & faciunt quæ latè diximus in
d. decis. 8. & quæ latè notat Fabius Tur-
retus dicto cons. 61.

Additio a Decisionem

LXXI.

NVm. 1. ibi, *Quod donatio non præsu-
matur.* Vide latissimè Mascard.
in tractatu de probatio parte. 1. conclu-
sione. 554. per totam maxime numer.
25. vbi de rebus missis sponsæ ab spon-
so agit Menoch. de præsumptio. lib. 3.
præsumptio. 24. & de arbitrarijs iudi-
cum lib. 2. casu. 88. & casu 218. & in ter-
minis Matien. Anton. Gometium, Ca-
stell. Gregor. & alios allegantem in l.
4. titulo. 2. glo. 5. à nume. 1. lib. 5. recepi.
& ibi Azeued. nu. 29. & Doctorem Spi-
no in suo speculo testamentorum, glo.
18. num. 115. & Azeued. refert Gregor.
Cast. Anto. Gomez, Cifuentes, Métal-
uum, Villolabos & alios. Communis
& vera resolutio est, & quæ in his regnis
semper practicatur, quod vestes & alia
ornamenta, quæ vulgò dicimus donas,
quæ dantur sponsæ, vsque ad diem vela-
tionis, censentur donata, quia sic con-
suetum est fieri, & lucratur ea sponsa, se-
cundum modum tex in d. l. 4. quæ verò
dantur nuptæ, si pretiosa & festiualia
sunt, non lucratur, nec in dubio dona-
ta censentur: quæ verò quotidiana, sic:
ex distinctione Bart. in vulgari. §. nec
castrense, à supradictis citato. Iure cō-
muni donatio in dubio non præsumi-
tur, nisi ex coniecturis appareat, vt vi-
debis per Menoch. & Mascard. vbi su-
pra, & vide amplius de materia Ayoram
in tract. de partitionibus 1. parte cap. 7.
à num. 33.

Numer. 5. ibi, *Quod maritus tenetur.*
Nota decisionē singularem, qd hæredes
mariti, aut maritus ipse, tenentur resti-
tuere vxori, aut eius hæredibus, statim

F soluto

Prima pars Additionum

solutio matrimonio non solum res im-
mobiles non aestimatas, & fructus eius,
sed etiam aestimatas, & fructus eius.
De materia, quando mulier soluto ma-
trimonio recuperet rem cum fructi-
bus, ultra ordinarios in locis hic cita-
tis, vide Matienç. in l. 3. glo 2. numer.
35. titulo. 1. lib. 5. recopilatio. Ioan.
Garciam in tractatu de expensis, cap.
8. a num. 32. & infinitos allegatos ab
Antonio Tessauro decisio Pedemon-
tana noua 43. Franciscum, Viuium de
cision. 8. a nume. 6 mihi tamen quo ad
decisionem auctoris, ea suspecta vi-
detur, ne dicam falsa, quia cum ma-
ritus rem aestimatam non debeat, sed
eius loco pecuniam, debitor est rei mo-
bilis, & ideo gaudet dilatione annali,
& si voluntarie rem restituat, non vi-
deo cur fructus debeat restituere, nisi
restitutio rei fuisset in voluntate mu-
lieris posita; inò potius diceretur lo-
co pecunie debitæ rem suam soluere,
ac proinde non teneretur mulieri fru-
ctus restituere: & ad propositum fa-
ciunt quæ Campesius notat in suo tra-
ctatu de dote, parte. 2. quæstione. 15.
& quæst. 25 cum Ang. in l. diuortio. ff.
solutio matrimonio.

Num. 6. & 7. versiculo. *Circa tertiam
quæstionem.* Nota, quod si vir ob cau-
sam & fauorem mulieris, aut aliquam
aliam negotiationem ex eius parte,
aliquam utilitatem consequatur, hæc
utilitas cedit lucro mulieris, vt dota-
lis, vel paraphernalis, & vide in argu-
mentum quæ notat Baeça de non me-
liorandis, cap. 24. 25. & 26. & quæ no-
tat Ayora de partitionibus. 1. parte. c.
8. a nume. 18. & Palacios Rubios in re-
petitione rubricæ. §. 43. & 44. vbi do-
natum aut datum marito contempla-
tione vxoris, est proprium vxoris, &
Ioan. Garciam in tractatu de acquæ-
stibus, numer. 102. Gutierrez practica-
rum, quæstione. 120. tomo. 1. Azeued.

in l. 3. & 4. titu. 9. lib. 5. recopilat. & hæc
de hac decisione.

Additio ad Decisionem

LXXII.

Numer. 1. ibi, *Extranea.* De mate-
ria, quando extranea persona pos-
sit succedere in emphiteosi ecclesiasti-
ca, vide Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §.
emphiteosis, quæst. 28. Menoch. conf.
474. nume. 11. lib. 5. & de recuperanda,
rem. 9. num. 82. & de adipis. rem. 4. nu.
39. Fran. Becium. conf. 3. num. 13. lib. 1.
Rimin. Iun. conf. 44. nu. 1. lib. 1. & 461.
nu. 1. lib. 4. & 160. nu. 1. lib. 2. Bursa. cōf.
48 nu. 22. lib. 1. & cum Emanuele Xua-
rez & alijs Turret. conf. 61. nu. 8. lib. 1.
latissime & meliusquam alibi per Boni-
facium Rugerium conf. 34. per totum,
lib. 1. Caldas Pereira in tract. de nomi-
natione emphiteotica, quæst. 23. per
totam. Communis resolutio est, quod
emphiteosis ecclesiastica nō transit ad
extraneos hæredes, nisi ex verbis ad-
modum duplicatis, generalibus, aut
claris, aut ex consuetudine regionis,
aliud colligatur, quod sic in praxi ser-
uamus.

Numer. 2. ibi. *Quod sit.* Nota, quod
emphiteosis concessa ultra tres vitas,
aut generationes reducitur ad tres, de
quo vide Couar. lib. 2. variarum cap. 16
num. 5. Iul. Clar. lib. 4. sententiarum,
§. emphiteosis, quæst. 6. num. 2. Hoc ta-
men rarò de cōsuetudine seruatur, ma-
ximè in hac villa sancti Facundi, factim
quando concessio fuit facta in forma
solenni & vsitata in similibus conces-
sionibus.

Numer. 3. ibi, *Aliud, &c.* An licen-
tia domini ad alienandum rem em-
phiteoticam, requirat scripturam, vi-
de Aurelium Corbulum in tractatu
de causis ex quibus amittitur emphi-
teosis, titulo. de causa priuationis

ob

ob alienationem, quaestione 4. allegat alios, & de solutionibus canonis, Mascard in tractatu de probatio. 2. parte, conclusione 603. a nume. 5. & de licentia Mascard. in 1. parte conclusione 416. a nu. 10. Vera resolutio est, quod per testes, saltem duos, licentia probari potest.

Num. 5. versic. *Fuit & tertio*. An dominus directus remittat commissum recipiendo pensiones temporis praeteriti vel futuri, siue commissum euenerit ob non solutionem canonis, siue ob deteriorationem, siue ob alienationem, tractant latissime Mascard. in tractatu de probation. 1. parte conclusio. 252. per totam, Menoch. consil. 355. a num. 11. lib. 4. idem latissime & elegantissime in tractatu de praesumptionibus, lib. 3. praesumptione. 112. per totam. Aurelius Corbulus in tractatu de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titulo de causa priuationis ob non solutionem canonem, limitatio. 21. & de causa priuationis ob alienationem, limitatio. 40. Cephal. consil. 222. lib. 2. & Corbu. allegat Alexan. Ruin. & alios. Communis resolutio est, quod recipiendo praeteritas pensiones absque protestatione, videtur remittere caducitate in, secus si cum protestatione; recipiendo vero futuras, etiam cum protestatione, nisi emphiteota ei consentiat, videtur etiam caducitatem remittere; intellige tamen, si dominus sciat, alias non: & in dubio praesumitur ignorantia. Intellige etiam si dominus ipse recipiat, secus si procurator aut administrator, nisi ad hoc habeant speciale mandatum; administrator vero alicuius collegij aut gubernationis secularis, potest remittere, & remittendo praesudicare, secus in administratore alicuius monasterij, puta Priore, aut Abbate, ut per supradictos.

Numero. 5. ibi, *Et est alia ratio*. De

spurijs & legitimatis admittendis ad emphiteosis, & de legitimatione, vide quae late diximus in additionibus ad secundam decisionem Gammae ubi supra.

Additio ad Decisionem

LXXIII.

N Vmero 1. ibi, *Interueniente aliqua vi*. Quando conductori remittenda sit pensio propter pestem, & possit recedere a domo conducta, & an teneatur denuntiare locatori, & ei clauis reddere, vide aliqua per Anton. Tressaurum decis. 108. Vinum lib. 2. communium opinionum, opinione 63. Aegid. Boss. in titulo de remissione mercedis, ad finem praxis, per totum. Bursat. consil. 11. numer. 29. & consil. 81. lib. 1. Riminald. Iun. consil. 49. numer. 3. lib. 1. Bott. consil. 9. in fine. Socin. Iun. Paris. Celsum & alios allegatos a Fabio Turret. consil. 60. numer. 13. lib. 1. Riminald. Iun. consil. 92. per totum lib. 1. melius in terminis huius decisionis per Aluar. Valascum in tractatu iuris emphiteotici, quaestione. 2. a num. 6. cum sequentibus Meness. in l. 2. C. de transactio. a numer. 12. Couar. in practicis, quaestione 30. a numer. 3. Resolutio est pro parte affirmatiua, & sic practicatur.

Additio ad Decisionem

LXXIII.

N Vm. 1. ibi, *Post denuntiationem*. An melioramenta debeantur facienti, si ei sit denuntiatum ne faceret, ultra Boeri hic citatum, vide Aluarum Valascum in tractatu iuris emphiteotici, quaestione. 25. a num. 9. & vide Ioseph. Lud. decis. Perus. 14. late Ioan. Gar. in tract. de expensis, c. 6. a nu. 9. Communis resolutio est, quod si possides possidet

Prima pars Additionum

cum titulo & bona fide, potest facere, non obstante prohibitione, nisi titulus sit reuocabilis, & speretur de proximo reuocatio, non possibilis, sed vel necessaria, aut si possibilis, probabilis, & quasi in actu, secus si possideat sine titulo, & sic concordantur iura quæ de hac materia loquuntur.

Numer. 2. ibi, *Pretium, &c.* Quando minore restituto aduersus emptionem, debeat restitui pretium emptori, vide elegantissime & late ad praxim per Sfortiam in suo tract. de in integrum restitutione par. 1. quæst. 47. artic. 3. 4. & 5. & 6. & in his duobus ultimis tractat. de expensis factis ab ipso emptore, & an debeant ipsi refici, & de prohibitione minoris eundem Sfortiam loquutum in emptore malæ fidei, conf. 41. à num. 81. & 94. lib. 1. ubi singulariter loquitur. Hippoly. Riminald. Iun qui contra id quod Sfortia tenet in dicto conf. concludit conf. 49. nu. 7. lib. 1. Concluditur, quod si emptor est bonæ fidei, debet sibi restitui pretium ab ipso minore, si conuersum est in sui utilitatem, debentque etiam solui sibi melioramenta utilia: si verò sit malæ fidei, communis opinio est, quod non, licet ex æquitate contrarium defendat & teneat Sfortia ubi supra.

Numer. 2. ibi, *Tertium dubium.* Resolutio Autoris clara est, quod fructus debet restituere emptor bonæ fidei à tempore litis contestatæ: de quo vide late, & in terminis Sfortiam in dicto tractatu, quæst. 45. articulo. 2. Menoch. in tractatu de recuperanda remedio. 15. à num. 574. cum sequentibus. Ioan. Garciam de expensis, cap. 23. Vincent. Franchum decis. 119. à numer. 19. lib. 1. Caualean. decis. 45. à numer. 65. lib. 1. eleganter Antonium Tessaurum decis. 29. à num. 3. Absolutio est, quod iure communi debebant casus distinguui, ut per Menoch. ubi supra: in praxi ta-

men indistincte emptor bonæ fidei, etiam cum titulo liberatur à fructibus restituendis usque ad litis contestationem, ut testantur Tessaurus, Caualecanus, Ioan. Garc. & autor hic, qui nimis succincte rem attigisse visus est.

Additio ad Decisionem

LXXV.

DE hac decisione vide quæ dixi ad decisionem. 22. & ad decisionem quartam in fine.

Additio ad Decisionem

LXXVI.

N Vmero. 1. ibi, *Diximus tamen.* De materia vide late Menoch. in tractatu de recuperanda, remedio 15. à numer. 149. & à numer. 156. cum sequentibus. Cephal. conf. 316. à num. 74. cum sequentibus, lib. 3. Crauet. conf. 102. num. 7. lib. 1. Alex. conf. 117. à num. 2. lib. 5. Deci. conf. 209. à numer. 4. Ruin. conf. 63. num. 23. lib. 1. Corn. conf. 36. numer. 13. lib. 2. Bald. conf. 184. num. 3. lib. 2. & plures alios allegatos à Ioan. Botta conf. 51. num. 33. cum sequentibus, late & ex professo Sfortiam in tractatu de restitutione, quæst. 25. artic. 3. & 4. & ultimo, & per totam quæstionem parte. 1. Octavianum Simoncellum in tractatu de decretis, lib. 3. tit. 9. in præfatione, col. 3. Sfortiam conf. 40. num. 43. & à numer. 25. lib. 1. & melius quam alibi, vide per Menoch. conf. 439. à numer. 40. & 45. cum sequentibus lib. 1. & Cephal. conf. 315. à num. 25. lib. 3. Caldas ad l. si curatorem habens, verbo, *Infra legitimū tempus.* à numer. 23. cum sequentibus. Bonifac. Rug. conf. 46. lib. 2. Communis resolutio est, quod si minor post perfectam. 25. annorum ætatem quinquennio tacuerit, tollitur vitium nullitatis aliena.

alienationis à minore factæ absque debitis solennitatibus, & censetur ratificata: imò, vt Sfortia & alij dicunt, tollitur ius restitutionis, vel nullitatis causatum ex falsa causa, aut læsione in alienatione interuenientibus, & ambo simul, licet Menoch. & alij contradicent, & hæc vera resolutio mihi videtur, & quæ deberet seruari iudicando & consulendo, propter eius æquitatem: & quia litigia aufert, nisi minor sit enormiter læsus, aut habuerit horum vitiorum ignorantiam; quo casu non procederet dicta resolutio, nec decisio textus in l. fin. C. si maior factus. lib. 5.

Additio ad Decisionem LXXVII.

AD hanc decisionem vide latè Gammam, & quæ lato sermone, & cum pluribus allegationibus ibi addidimus decis. 40. vbi iura & practicas huius regni resolutiones citauimus.

Num. 2. ibi, *Sine ipsorum*. An filius debeat citari, quando agitur causa ad eum spectans super bonis aduentitijs, si existat in patris potestate, vel sufficiat, quod acta fiant cum patre solo, vide praxim Dionysij Gotiffredi lib. 2. tit. 4. fol. 395. col. 3. & 4. & 398. col. 3. lit. D. & Doctorem de Azevedo in l. 10. à num. 4. tit. 17. lib. 4. recopilat. Doctorem Paz in sua praxi 1. parte 2. tempore, à numer. 15. tomo 1. Asinium in sua praxi. §. 2. c. 13. à princ. Communis resolutio est, quod pater in aduentitijs potest agere & conueniri absque filio, & eius consensu, & ei nocent acta: atque hæc in praxi seruatur, licet contra cum apertè faciat tex. cui nullum bonum responsum accommodari potest, in l. fin. §. vbi autem. C. de bonis quæ liberis, de quo vide Pinel. hic citatum.

Additio ad Decisionem LXXVIII.

NVm. 1. An valeat consuetudo diuidenti bona emphiteotica, & feudalia, vide Hippoly. Riminal. Iun. cōf. 9. nu. 95. lib. 1. Aurel. Corbul. in tract. de causis ex quibus amittitur emphit. tit. de causa priuationis ob alienationē limit. 32. Bursat. cōf. 49. & 50 & 40. & 28. lib. 1. & concluditur, quod sic, quem admodum valet consuetudo alienandi absque licentia domini.

Additio ad Decisionem LXXIX.

NVme. 1. ibi, *Denuntiatio*. Hæc conclusio clara est, de qua vide autores hic citatos, & l. 32. titu. 5. part. 5. & ibi Gregorium, & Duñas regula 241. vbi Socin. Rubeum & alios citat, & ad eos se remittit. Viuium in communibus, lib. 8. titu. 28. num. 40. & Cherianum ibi numer. 42. & Bellacombam ibi num. 67. & num. 68 & Donatum à Finario ibi num. 13. Et communis & vera resolutio est, quod emptor tenetur denunciare, item motam venditori, etiam si ipse de ea aliàs certificatus sit. Nota tamen vnum singulare, quod in terminis legis Lusitanæ dicitur hic Autor, scilicet, quod etiam si venditor sit citatus cum ipso emptore, & ambo simul litigent, nihilominus sit ei denunciandum ab ipso emptore hoc tamen licet singulare sit procedet in terminis dictæ legis, si illud disponat, sed in terminis iuris communis dubium est, & contrarium tenet Ripa cum Socino in l. 2. §. voluntatem, à numero. 17. limitatione 4. ff. soluto matrimonio. cuius opinioni magis accedo.

Prima pars Additionum

Nu. 2. ibi, *Et ideo non valuit.* Nota, quod quando fideiussor accedit obligationi nullæ & prohibita, non tenetur, hoc tamen intellige, quando accedit obligationi nullæ, quia lex resistit ei propter publicam utilitatem, aut quia contra bonos mores est, secus tamen si nullitas causaretur ob fauorem priuatum, nonque lex resisteret, & si fomentum illi non daret. Procedit etiam notabile, etiam si fideiussor se obligaret ut principalis: & ita intelliguntur opiniones discordantes, de quo vide Baezam in tractatu de non meliorandis. c. 35. nu. 1. cum sequentibus, & elegantissime Sfortia conf. 41. a nu. 6. & a nume 16. Paris. consil. 16. nume. 110. lib. 2. Ceph. consil. 437. a nume. 24. lib. 3. Tiber. Decianum conf. 72. a nu. 5. lib. 2. Riminald Jun. conf. 454. a num. 17. lib. 4.

Additio ad Decisionem

LXXX.

HÆC decisio est brevis, & in terminis cuiusdam legis Lusitanæ, quæ quoad certam summam permittit appellari ad consistorium ciuitatis, cui est similis l. 7. titulo. 18. lib. 4. recopilationis: & aduerte ad vnum singulare, quod decisio dicit, scilicet quod a contentijs intra illam summam latis ab ædilibus, quos vulgo appellamus fieles exequutores, debet, & potest appellari ad Cancellariam, imò non potest appellari ad Decuriones, quemadmodum nec a contentijs iudicium de Mesta, fraternitatis, & aliorum habentium particularem & specialem iurisdictionem in aliquibus causis deceptam a iurisdictione ordinaria, de quo vide Azeued. in dicta l. 7. a num. 29. cum sequentibus, & in l. 8. in fine.

Additio ad Decisionem

LXXXI.

NVmer. 1. ibi, *Pestis.* De testamento facto tempore pestis, vide cum Iulio Claro & alijs Mascard. in tract. de probatio 3. parte, conclus. 1353. a nume. 20. Crassum in tract. sententiarum. §. testamentum, quaest. 57. nu. 8. & quaest. 54. num. 5. & Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. testamentum, quaest. 56. Azeued. in l. 1. numer. 84. tit. 4. lib. 5. recopilat. Concluditur ut per Autorem hic, quod valet cum minori numero testium: vide supradictos, & Burgos de Paz, Couar. Antonium Gomez, Tellum Fernandez, & alios, quos allegat Azeued. vbi supra.

Num. 3. ibi, *Ut est communis.* De testamento ad pias causas vide eundem Azeued. vbi supra nume. 64. & dictum Crassum d. §. testamentum, quaest. 18. & Mascard. num. 32. & Couar. in c. cum esset, de testamētis. est communis resolutio Autoris hic, quod valeat testamentum ad pias causas cum minori numero testium; & licet autor velit, quod licet testamentum non sit ad pias causas, si tamen sit legatum piū, sustinetur legatum, & plures teneant hanc opinionem: in contrarium est magis communis opinio, & receptior, ut per Crass. d. quaest. 18. num. 6. Mascard. numer. 32. licet aliquando contrarium viderim practicum, sed malè iudicio meo, nisi legatum solum esset non dependens à testamento, alias non video quomodo, annullato testamento, sustineantur in eo contenta.

Nu. 4. ibi, *Non obstat quod.* Nota vnum singulare fauore piæ causæ: quod si quis testetur in scriptis, si tamen non adhibeat solennitates necessarias, vel in testamento in scriptis, vel nūcupatio solenni, valebit tamen fauore piæ causæ eo modo quo valere potest, de quo vide Crassum d. §. testamentum, quaest. 10. Menoch. de præsumptio. lib. 4. præsump. 2. Azeued. latissime in l. 3. a n. 47.

tit.

tit. 4. lib. 5. recopil. Burgos de Paz in d. 1. 3. Tauri. 1. par. conclus. 2. num. 232. cum sequentibus. Couar. in c. relatum. 1. num. 9. de testamen. Mariençum in l. 2. glo. 10. d. titu. 4. lib. 5. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum lib. 2. interpret. 2. dub. 2. sol. 2. nume. 15. Communis resolutio est, quod quando constat quod testator se arctauit ad testandū in scriptis, & non aliter, vel quia id expreisit, vel ex alijs coniecturis, tunc non valet, etiam fauore piæ causæ: & sic dicit iudicatum Burgos de Paz vbi supra: quia est imperfectum imperfectione voluntatis, secus si simus in dubio, vt per Simonem de Pretis & alios vbi supra, & ita est intelligendus Autor hic.

Num. 5. ibi, *Sicut*. De testamento facto in eremo & locis solitarijs, vide Azeued. in d. l. 1. a numer. 8. Simonem de Pretis, vbi supra fol. 3. a nume. 31. Cras. quest. 54. num. 9. Mascard. vbi supra a nume. 47. Et licet autor hic videatur sentire, quod valeat cum minori numero testium, nullo tamen iure dispositū inuenitur. Sufficit, quod decisio de testamento facto tempore pestis tenenda sit magis ex æquitate, quam de iuris rigore, vt omnes testantur, & defendit Burgos de Paz ab Azeuedo citatus, & hæc de decisione.

Additio ad Decisionem

LXXXII.

Numer. 1. ibi, *Pro contractu*. Nota, quod præsumitur pro contractu & iustitia eius: intellige, si solennia interuenerint, de quo videtur latè Iacobum Menochiū in tractatu de præsumptionibus lib. 3. præsumpt. 177. nume. 36. & 122. num. 2.

Numer. 3. ibi. *Et quauis*. De modis probandi pactum de retrouendendo, & simulationem cōtractus, in quo pa-

ctum d. etum interuenit, vide latissime Mascardum in tractatu de probat. 3. parte, conclusione 1042. per totam, & in prima parte conclusio. 440. & 441. & 442. & 443. & Menoch. in dicto tractatu de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 122. per totam.

Num. 3. ibi, *Quod paruitas pretij*. Quando contractus præsumatur usurarius ex pacto de retrouendendo, paruitate pretij, & alijs coniecturis, vide latissime per Menoch. & Mascard. vbi supra & Caualecan. decis. 1. 2. parte per totam. Tiberi. Decian. cons. 2. num. 17 & 18. lib. 1. & 105. num. 21. & 28. lib. 2. Hippoly. Riminal. cons. 218. num. 108. lib. 2. Bursat. cons. 153. lib. 2. Roland. Val. le cons. 50. num. 22. lib. 2. Ioan. Baptistā Lupum in tractatu de usuris ad l. 2. §. 1. a numer. 40. C. de pactis inter emptorem, Paris. cons. 55. num. 46. lib. 1. Iuan. Bottam cons. 86. a num. 34. lib. 1. & hi infinitos referunt. Communis resolutio est, quod pactum retrouendendi, cum paruitate pretij, & consuetudine scenerandi, probat contractum usurarium: absque verò consuetudine, solum illis duobus concurrentibus, si paruitas sit notabiliter exigua, etiam probatur, si minus debent alia indicia concurrere, & absque eis cōtractus non probatur simulatus, nec usurarius: at verò indicia & quantitatem pretij arbitrio iudicis dimittit Menochius, quod verum videtur.

Additio ad Decisionem

LXXXIII.

Numer. 2. ibi, *Ex diuturnitate*. De solennitate præsumenda in alienationibus rerum minorum, ecclesiarum, aut alijs contractibus, plura diximus lib. 3. variarum, questione 23. De titulo & solennitate, &c. vide omnino ibi, & interim vide Marcum Antonium

Prima pars Additionum

tonium Eugenium Perusinum consil. 8. a numer. 14. cum sequentibus, ubi septem modis limitat. l. si filius, de qua Mascár. in tractatu de probatio. parte 3. conclu. 1317. Curt. lun. consil. 213. a num. 98. & 200. a num. 30. lib. 3. tandem in nostra quaestione cum infinitis conclusimus, non sufficere decennium ad praesumendas solennitates in alienationibus rerum ecclesiasticarum, imò nec triginta annos absque alijs coniecturis, & cum Caualciano, Raudensi & alijs infinitis monstrauimus hanc esse magis communem opinionem, quae seruatur in iudicando & consulendo, ne canones & extrauagantes defraudentur in damnum ecclesiarum, & sic est intelligenda decisio, de qua autor hic, alias falsa penitus est.

Nu. 2. in fine ibi, *Non possidentibus*, Nota, quòd quando emphiteota non possidet bona emphiteosis, excusatur a solutione canonis, & per consequens a caducitate, de quo vide Abb. consil. 94. a num. 4. lib. 2. & Tiraq. de retract. lib. 1. §. 1. glo. 10. numer. 37. Aurel. Corbulum in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, titu. de causa priuationis ob non solum canonem, limit. 14. & limit. 22. Ceph. consil. 367. numer. 11. lib. 3. Tobiam Nonius consil. 2. numer. 15. Clar. §. emphiteosis, quaest. 8. versiculo. *Sed quaero.*

Nu. 3. ibi, *Dixi cessationem*. Caducitas non transit contra haeredes emphiteotae, vide in terminis Corbul. ubi supra d. titu. ampliatio. 45. & ampliatio. 8. in fine. Ruin. consil. 168. num. 20. & 10. num. 4. lib. 1. & consil. 159. num. 12. & seq. lib. 1. & 70. num. 14. lib. 5. Anton. Gabrie. lib. 7. communium, conclusio. 35. a nu. 3. & diximus late ad decis. 17. supra.

Additio ad Decisionem LXXXIII.

N Vm. 1. & 2. De materia vide latissimè Molin. lib. 4. de primogenijs Hispanorum, c. 9. & c. 10. Menoch. consil. 599. a num. 3. lib. 6. Burgos de Paz consil. 41. Communis & usitata resolutio est, quòd in praedictum successorum non operatur praescriptio, nisi immemorialis sit, nec transactio etiam in eorum praedictum aliquid valet. Possent tamen attentari, quòd quadragenaria cum titulo inualido sufficeret, ex Molin. lib. 2. c. 6. a num. 51. & sic contra praesentem decisionem, sed intelligo, quando titulus habitus fuit ab eo qui poterat dare, non quando est omnino reprobatus.

Additio ad Decisionem LXXXV.

N Vm. 1. ibi, *Latam*. Nota singulare legem Lusitaniae, & singularem decisionem bene eam declarantem, secundum quam nominatio facta coram sex testibus, reuocat priorem factam per scripturam publicam, non obstante illa lege, quae aliam scripturam requirit, etiam si illa secunda nominatio non fuisset facta in forma testamenti. Sed licet haec decisio in praxi ex aequitate procedat in regno Lusitaniae, in rigore tamen attentis verbis dictae legis, non securus est, & melior videtur opinio aduocati, de qua hic cum dicta lex solum excipiat nominationem factam per viam testamenti nuncupatiui, & in eo supponat nominationem factam esse, cogita.

Num. 3. ibi, *Quòd non requiritur rogatio*. vide late Matien. in l. 1. glo. 8. a nu. 7. tit. 4. lib. 5. recopilat. & communis conclusio est, quòd tam iure communi, quam Regio & Partitarum, requiritur testium rogatio, contra Anto. Gomez, & Autorem hic, & hanc practicamus, vide quae dixi lib. 1. variarum vtriusque

que

que iuris, questione. i. vbi latissime.

Additio ad Decisionem

LXXXVI.

N Vme. i. & 2. Quando filius ex ferua & illustri vel plebeio, sit naturalis, vel spurius, & sit capax succedendi patri, saltem eius voluntate, vide l. ultimā. C. de natural. liberis, & l. fin. tit. 14. par. 4. & cum Greg. Lupio, Auēd & alijs, vide Matiençū in l. 9. glo. 2. nu. 4. tit. 8. lib. 5. recopil. & Scribentes in d. 9. Tauri. Hodie iure nostro regio ex d. l. 9. talis filius naturalis dicitur, & est capax succedendi, quia poterat inter patres consistere matrimonium, nisi esset filius natus ex muliere & suo seruo, ex Tello Fernandez in d. l. 9. num. 4. & vide etiam ad propositū Aluarum Valascū consult. 29. & consult. 94. Paleot. de nothis & spurijs. c. 13. 14. 15. & vide Ceruantes in l. 10. & 11. Tauri, a nume. 126. cum sequentibus. Xuarez in l. 1. tit. 6. lib. 3. fori, col. 3. Tellum in d. l. 11. num. 1. Couar. in 4. 2. parte, c. 8. §. 4. nu. 2. Caldas de nominatione emphiteotica, quæst. 21. a num. 10. cum sequentibus, & vide Ganimam infra decis. 317. 167. & decis. 149.

Additio ad Decisionem

LXXXVII.

I Bi, *Mibi alia mēs fuit num. i.* Nota singularem decisionem, quod sententia lata super exceptione, declarans eam non probatam, est interlocutoria, si lata sit pendente iudicio principali debiti, & ab ea non permittitur appellatio, lege extante quod ab interlocutoria ante sententiam diffinitiuam non liceat appellare. Hæc decisio, licet singularis sit, si lex Lusitana non prohibeat appellationem ab interlocutoria, etiam habente vim diffinitiuæ, mihi falsa vide-

tur, nam sententia super reiectione exceptionis peremptoria, parit præiudicium negotio principali, nonque reparari potest in diffinitiuam. Vnde est interlocutoria habens vim diffinitiuæ, vt per Bald. in l. eleganter. §. si quis post, col. 3. ff. de cond. in debiti. Francus in c. 1. numer. 12. de litis contestatione lib. 6. & cum Felin. Riminal. Alex. Aret. & alijs Marchesanus in tract. de speciebus c. 17. quæst. 6. & c. 10. & c. 33. quæst. 22. allegat Imol. in l. si finita, nu. 42. ff. de dāno infecto. Licet iste. c. 31. & 32. sententias declarantes probationes legitimas vel illegitimas, declarat in eis interlocutorias, sed intelligendus est, quando non tangunt exceptionū reiectionem tacitam vel expressam, sed solum testes probare vel non probare, ita quod postea proferatur sententia diffinitiuam ob defectum probationis, a qua possit pars appellare, secus si litiget super artic. exceptionis propositæ, & pronuntietur non probata, aut rejiciatur: tunc enim quo ad exceptionem & articulum nulla alia sententia speratur, ac proinde habet vim diffinitiuæ, at vero a tali interlocutoria licita est appellatio, extante d. eta l. vt videbis in terminis legis regie. 3. tit. 18. lib. 4. recopil. per Azeued. & plures ab eo citatos ibi a num. 3. Dueñas regu. 52. Couar. in practicis, quæst. 23. a num. 4. Lancelot. in tract. de attentatis, 2. part. c. 12. limit. 1. numer. 40. Paz in sua praxi. versio. 1. part. 6. in precepio a nume. 20. cum sequentibus. Vnde in presenti causa, & alijs similibus, consultius foret, has exceptiones ad diffinitiuam reservare, & non super eis pronuntiare, ex his quæ notat Asinius in sua praxi. §. 18. cap. 2. & 3. ex quibus constat, admodum dubiam, ne dicam falsam, esse hanc decisionem, & melius iudicasse Senatores quos Gamma hic reprobat.

Additio

Prima pars Additionum

Additio a Decisionem

LXXXVIII.

I Bi, *An ad probationē dominij.* De modo probandi dominū antiquū, vide latissimē Mascar. in suo tract. de probatio. parte. 1. cōclu. 546. & 547. Menoch. in tract. de arbit. lib. 2. cent. 1. cas. 42. à nu. 2. & cum Riminal. Iun. Tiber. Riminal. Ceph. Burs. & alijs Fabiū Turretū conf. 81. à nu. 2. lib. 1. Cōclusio Autoris est vera, quòd tēpus antiquū sit. centū annorū, & tunc probetur dominū per famā, aut testes de auditu, licet verius sit, q̄ hoc remittatur iudicis arbitrio; imò si hac probatio sola esset, alia præfertur, quia debilis est contra possessorem titulatū.

Additio ad Decisionem

LXXXIX.

N V m. 1. ibi, *Et acquisita.* Nota, quòd acquisita constāte matrimonio diuiduntur etiā inter cōiuges putatiuos, si fuerūt bonæ fidei. Intellego ego, si cōtraxerūt in facie ecclesiæ cū solēnitatibus sancti Concilij Tridentini, de quo vide Auēda. respon. 20. Couar. de sponsalibus parte. 2. c. 7. §. 1. nu. 7. Baeçā de decima tutoris, c. 12. à nu. 17. Dida. Perez in l. 4. tit. 4. lib. 5. ord. pag. 164. Azeue in l. 2. à nu. 4. tit. 9. lib. 5. recopil. Gānā infra decis. 220. Ioan. Gra. in tract. de cōiugali acquæstu, à nu. 159. cū sequētib. Matien. in d. l. 2. glo. 1. à nu. 4. d. tit. 9. & verior & receptior est hæc opinio, quam intelligo, licet contraxerint absque monitionibus ex aliqua iusta causa omisissis, secus si ex malitia, ne detegeretur impedimentum, ex his quæ Garcia, Auēda. & alijs vbi supra notant.

Numer. 2. ibi, *Scante statuto.* Hæc est magis communis opinio, vt per Matien. vbi supra, secūdum quā matrimo-

nium putatiuū non habet priuilegium veri matrimonij, nec qui ob matrimonio lucrat, lucratur ex matrimonio putatiuo, licet in contrariū sit alia cōmunis opinio, quam referūt Tiraquel. Nouellus, & alijs citati, secundum quam ex quadam æquitate, & rationibus vrgentibus iam consului: sed, vt in plurimum, vera est dicta cōmunis opinio, & quæ debet seruari iudicando & consulendo; & vide latissimē Valdesium ad Xuarez in l. 1. tit. de las ganacias, lib. 3. fori, lit. A. B. C. D. & seq.

Additio ad Decisionem

XC.

N V m. 1. ibi, *Quia quinquagenaria.* Nota legem singularem Lusitanæ, quæ mulieri quinquagenariæ, tunc nubenti, denegat lucra & acquæstus ob matrimonij prouenientes, de qua vide Caldas in tract. de nominatione, quæst. 20. à num. 39. & in confirmationem vide Parisi. Tiraq. Bart. Rip. Menoch. Siluā nuptialem, Phanucium & alios per eū ibi citatos.

Num. 1. ibi, *Talis dolus.* Vide quod de dolo præsumpto diximus decisione. 66. numer. 3. & Mascard. de probatio. 3. parte conclusionem. 1265. numer. 47. Decian. conf. 39. num. 14. & 69. lib. 2. Bonifacium Ruger. conf. 40. nu. 16. lib. 2. & conf. 37. num. 14. lib. 1. Ruin. in l. 1. num. 16. ff. de noui operis nuntiatione. Deci. conf. 11. num. 6. & 39. num. 6. & plures allegant dicti vbi supra. Communis conclusio est, quòd in generali renuntiatione non cōprehenditur dolus verus, nec præsumptus.

Additio ad Decisionem

XCI.

N V m. 1. ibi, *Ignorantem rei qualitate.* Ignorantia excusat à cōmisso.

Vide

vide quod dixi decis. 38. numer. 2.

Num. 1. ibi, *Dominus de scientia*. Vide Iul. Clar. lib. 4. sententiarum. §. emphiteosis, quæst. 8. Corbul. in tract. de causis ex quibus amittitur emphiteosis, tit. de causa priuationis ob non solutū canonem, limit. 20. à num. 9. Mascard. de probat. 2. par. conclus. 880. 881. & vera est conclusio Autoris, quod dominus tenetur probare scientiam.

Nu. 16. ibi, *Hoc tamen fundamentum*. Nota, quod in re propria, & in habente scripturas penes se, non cadit probabilis ignorantia: de quo vide Corbul. vbi supra limit. 20. à num. 10. Aretin. conf. 15. Alex. Raudēsem in declamat. de contractibus emphiteoticis, tit. de tit. oriēte ex antiquitate temporis, à nu. 48. & tit. de non concedendi. à nu. 22. & Mascard. vbi supra, & conclus. 880. à nu. 40. cum sequentibus, & 879.

Num. 1. ibi, *Idemque ait*. Quod dubitans excusetur à cōmisso, sicut ignorans, diximus d. decis. 38. numer. 2.

Num. 2. ibi, *Quod auctor*. Nota, quod admittitur compensatio ad euitandū commissum. de quo vide Cagnol. in authentica qui rem num. 35. limita 14. C. de SS. Ecclesijs. Socin. conf. 99. nu. 5. lib. 1. Guillelmum Redoan. in tract. de rebus Ecclesiæ nō alienādis. c. 3. quæst. 19. nu. 1. Tiraq. in tract. de retractu. lib. 1. §. 3. glo. 3. nu. 4. Paris. conf. 108. nu. 50. lib. 1. Rolandum de Valle conf. 87. nu. 26. lib. 1. Corbul. vbi supra limit. 5. apud quos est hæc communis resolutio, dummodo quantitas compensanda sit liquida, aut breui liquidanda, & sit cōpensabilis, aliās non.

Num. 3. ibi, *Quia censuarius, &c.* Diximus latē in d. decis. 38. numer. 2. vbi de dubietate contractus.

Numer. 3. ibi: *Induere distulit*. Nota, quod euitatur commissum ob non factam inuestituram, nec solum laudemium, quando per dominum stetit: de

quo vide latissimē Caldas in tract. de renouatione contractus emphiteotici, quæst. 6. & 7. per totam, vbi de impediētis, & de mora domini, & melius vide Pegueram in tract. de feudis, vers. item contra, à num. 115.

Mum. 4. ibi, *Item considerabam*. Dominus recipiendo pensiones, videtur remittere caducitatem: vide quæ diximus ad decis. 72. numer. 5.

Additio ad Decisionem

XCII.

N Vmc. 1. ibi, *In contrarium videtur*.

Vide de his contrarijs opinionibus Cordubam de Lara in tract. de alimentis ad. §. vtrum, nu. 34. Mantiam in tract. de coniecturis vltimarum voluntatum, lib. 9. tit. 5. à num. 8. & tit. 4. à numer. 9. latissimē Menoch. in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 133. à numer. 11. cum sequentibus, & conf. 352. à num. 17. lib. 4. Cavaleda. in tract. de usufructu mulieri relicto, num. 78. Ceph. cōf. 158. lib. 2. Crassum in suo libro sententiarum. §. legatum, quæst. 38. Paul. Paris. conf. 21. nu. 36. lib. 2. Ducas regu. 319. Arium Pinclum in l. 1. 3. parte, nu. 41. C. de bonis maternis. Bartoli opinio est magis communiter recepta, quod modus ad alimenta non restringit legatum, & per consequens, legato prædio ad alimenta, censetur legata propietas, nisi ex alijs coniecturis aliud appareat.

Nu. 2. ibi, *Quoniam substitutus*. Quæstio est elegans, an ius maioratus vel primogenituræ vendi, cedi, aut renuntiari possit. De qua vide Anto. Gome. in l. 40. Tauri num. 70. & ibi Cisuen. & Castell. Greg. Lupium in l. 2. verbo, sino el hijo, tit. 15. part. 2. Tiraq. de primogenijs, quæst. 24. Burg. de Paz in precepto legum Tauri, à num. 94. Peraltam in repetit. rubr. de heredibus instituendis,

Prima pars Additionum

dis, à num. 122. Aluaradum in tract. de coniecturis, lib. 2. c. 3. §. 1. à nume. 26. & c. 2 à nume. 24. Molin. lib. 1. de primogenijs Hispanorum lib. 1. c. 6. num. 44. & lib. 3. c. 2. à num. 22. cum sequentibus, & Tiraq. vbi supra, quæst. 26. & 27. Pelaez de Mieres de maioratu. 3. parte quæst. 18. per totam, & de renuntiatione fideicommissi, & iuris de futuro, vide Matien. in l. 9. glo. 1. tit. 9. lib. 5. recopil. Crassum in. §. fideicommissum, quæst. 62. & 63. Communis resolutio est, quod successor maioratus, pro tempore vitæ suæ, & in sui præiudicium, potest renunciare commoditatē maioratus in quem voluerit, simpliciter tamen non potest renunciare, nisi in sequentem successore, & si habeat filios, non potest renunciare in præiudicium eorum, si illa renuntiatio quantum excedat, nec potest renunciare in vnum ex filiis, si valor commoditatis excedat tertium & quintum, saltem quoad excessum: & si habeat creditores, maioratum quærendum potest renunciare in præiudicium eorum, non tamen quæsitum, nisi renuntiet in nõ successore, nam tunc cum renuntiando adire videatur, non eis oberit renuntiatio, de quo vide quæ allegat Matienço vbi supra, & vide Gutierrez in repetitione c. quāuis pactum. i. parte à num. 6. cū sequentibus, de pactis in 6. & Baczam de non meliorandis, c. 22. 23. & 24. & hæc de hac decisione.

Nu. 3. ibi, l. cum pater. Vide Valaf. consult. 102. & quæ diximus lib. 3. quæstionum, quæst. 22.

Additio ad Decisionem

XCIII.

HAE C. decisio aliqua notanda ponit. Primum, quod in successione maioratus habetur respectus in considerata proximitate & representatio

ne ad auum, qui nunquam successit, si ipse succedere debuisset, si suo tempore maioratus vacauisset ad excludendam lineam alterius fratris minoris, qui de facto se intromisit, siue auo viuentis, siue mortuo: nam id Auctor non aperit.

Secundum, quod si hic ascendens mortuus fuisset in vita alterius proximioris, puta patris, non esset considerata eius persona, licet esset ipse post ipsum maior, nec haberet locum representationis.

Tertium, quod vna linea non præscribit contra aliam successionem in præiudicium non natorum aut futurorum, nec præscribunt nisi qui possident alijs viventibus.

De primis duobus vide latè Velazquez de Auendaño in l. 40. Tauri, glo. 6. & 7. Menchacam de successio. creatione. §. 37. limit. 3. à num. 22. & de tertia vide eundem Velazquez in l. 41. Tauri glo. 1. à nu. 3. & glo. 6. & 7. Mieres in tract. de maioratibus. par. 4. quæstione 20. nume. 40. Molin. de primogenijs, lib. 4. c. 10. & lib. 2. cap. 6. & de primis duobus vide eundem Molin. de primogenijs, lib. 3. glo. 6. nume. 35. & c. 7. à num. 3. & 4. Matien. in l. 5. glo. 7. nu. 7. & glo. 3. nu. 2. tit. 7. lib. 5. recopil. Azue. in d. l. 5. nu. 3. 4. & 5. & aliquid in terminis per dictū Velazquez in d. l. 40. glo. 14. num. 25. Humada in l. 2. glo. 7. nu. 7. & glo. 18. nu. 2. tit. 15. part. 2. Gutierrez nouissimè lib. 3. practicarū, quæst. 66. maximè num. 29. & de representatione, vbi multa ad materiam presentis decisionis, vide eundem Gutierrez d. lib. 3. quæst. 67. Menoch. conf. 124. à num. 80. lib. 2. & conf. 200. à num. 60. eo. lib. & conf. 354. à num. 14. lib. 4. & in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 95. eundem Menoch latè conf. 106. à num. 31. lib. 2. & conf. 17. lib. 2. & cōf. 442. dub. 1. & 2. lib. 5. & vide infinita cō-

Glia

filia pro Triuultijs in hac materia, quæ refert Simon de Pretis, quem vide in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 3. interpr. 3. dub. 4. solutio. 2. numer. 11. & Roland. à Valle conf. 38. lib. 4. & 58. lib. 1. & 73. lib. 3. latissimè Manticam in tract. de coniecturis, lib. 8. titu. 9. & tit. 10. aliqua per Burfat. conf. 1. nu. 3. lib. 1. & conf. 67. per totum, & num. 25. & conf. 71. per totum Alex. Raudēsem in conf. de successione Portugallia pro Rege nostro Philippo, quod est inter collectos à Zileto de vltimis voluntaribus, to. 2. conf. 141. num. 26. & num. 60. & à nu. 90. & num. 105. & conf. 142. à nume. 127. & num. 107. & 108. & nu. 125. & à nu. 35. & num. 115. & nume. 68. & 80. & à num. 66. & à num. 76. & à nu. 126. & elegans consilium Sfortia. 39. lib. 1. infinita refert Anto. Tessaurus decis. Pedemonta. noua, 65. vbi refert plura consilia Cephali, & aliorum modernorum, à quo non est opus transcribere; & de transmissione quando proximior moritur ante euentum conditionis in vita possessoris fideicommissi, vide Viuium decis. 398. & decis. 300. per totas. Curt. lun. conf. 233. num. 9. & 265. à num. 19. & 258. à num. 28. & 338. nu. 16. lib. 3. qui à nullo allegatur, quia tertium volumē nouissimè in lucem prodijt & vide quæ diximus ad decisionē 59. Certè materia de qua in hac decisione, totam materiam transmissionis & representationis pertingit, de qua diximus in dicta decisione, nunc etiam nouissimè, vt nostra decisio, & tota materia melius intelligatur, accipe sequentes conclusiones.

Prima conclusio. In successione fideicommissi temporalis, in quo post mortem nominatorum vocantur proximiores, & sic plures possunt succedere, admittitur ea representatio, quæ admittitur in successione ab inte-

stato, scilicet in linea descendendum, absque distinctione, & in linea trāuer salium, vsque ad fratres & filios fratrum, testatoris, si teneamus opinionē, quod proximitas attendatur respectu testantis, vltimi grauati & possessoris, si consideremus, aut sequamur aliam contrariam opinionem, & sic intelligitur glo. in l. cum ita. §. in fideicomisso, de leg. 2. & communis contra Decium, de qua per supradictos.

Secunda conclusio. In successione fideicommissi temporalis, in quo post nominatos admittitur proximior, & non potest succedere nisi vnus, nulla datur representatio, sed proximior præfertur absque fictione, quia id etiā cōstat de iure communi, si solum vnus admittitur, atque hic verè proximior signo indubitabili, & nominatim intelligitur vocatus, vt eleganter concludit Simon de Pretis vbi supra.

Tertia conclusio. In successione fideicommissi perpetui, cum in eo succedatur secundum ordinem succedendi ab intestato, vt in l. fin. C. de verborum significatione, seruandæ sunt conclusiones præcedentes.

Quarta conclusio. In successione maioratus & primogenituræ, ex natura rei, quemadmodum in feudis, semper succeditur per rectam lineam primogenitorum, & non fit digressio vnius lineæ ad aliam, vsque dum prima finitur: ita autor in præsentis, Molina & alij vbi supra, & colligitur ex l. 40. Tauri.

Quinta conclusio. Linea debet habere suum principium certum & determinatum, alias maximam confusionē & incertitudinem, & litigia in successione causaret: & est duplex, primogenitorum, & vocatorum, ex vna parte, & possessorum ex alia. Appello lineam primogenitorum, quando vocatur Petrus, & suus filius maior, & descendentes

Prima pars Additionum

res maiores, quæ est prima linea, & eis deficientibus, Ioannes & suus filius maior, & sic de singulis, nam tunc capita lineæ sunt primi vocati, qui & ab eis descendentes statim ab ipsa natiuitate habent ius indubitabile primogenituræ, siue in prima, siue in secunda, siue in tertia linea, & possunt ad alios transmittere, lineam vero possessorum appello, quando maioratus intrat realiter in aliquo ex cognatis ex defectu nominatorum, qui caput lineæ est, & omnes ab eo descendentes, rectam lineam constituunt. Possumus etiam constituere tertiam speciem, aut tertium membrum, scilicet lineam mixtam, primogenitorum & possessorum simul, scilicet quando maioratus intrat in lineam alicuius ex nominatis aut vocatis, ut primogenitis.

Conclusio sexta. In lineis primogenitorum & vocatorum, siue possederint maioratum, siue non, semper datur perpetua representatio & transmissio, & habetur respectus ad auum, aut alium ascendentem maiorem, siue ipse successerit, siue non, si vero mortuus fuerit in vita possessoris: siue non, & hoc non ex regulis iuris communis & fideicommissorum, sed ex natura rei & ex voluntate testantis, qui primogenituram fundauit ut bene considerat Couar. in practis, quest. 38. & est expressa in his regnis dicta l. 40. ibi, *de aquela quen pertenece*, &c.

Septima conclusio. Si transuersales fundatoris, aut possessoris maioratus, sint de lineis nominatorum aut possessorum, absque dubio locum habet dicta representatio & transmissio, quæ irregularis est, & regulas iuris communis transgreditur: si vero transuersales fundatoris, aut possessoris, non descendant ex dictis lineis, sed in defectum nominatorum admittatur ut proximiores, tunc quidquid dicant Molina, Gutier-

rez & alij regnicolæ, nulla admittitur representatio, sed ille erit proximior, qui realiter talis inuenitur tempore delatæ successionis, etiam si ex maiori non descendat, alias infinitæ lites & confusiones orirentur: nec video ego quæ ratione descendens à maiori, possit eum representare, aut ab eo aliquod ius accipere virtute transmissionis, si ipse ascendens non fuit vocatus, nec de linea vocati, nec vnquam vllum ius primogenituræ certum & probabile habuit, sed solum vanam spem, & remotissimam, scilicet sub conditione, si deficientibus vocatis, in humanis existat, tanquam proximior, nec etiam intelligo quomodo possit dici proximior tempore delatæ successionis, quia iam multis ab hinc annis mortuus erat & si ipse non fuit proximior, nullum ius habuit, ac proinde transmittere non potuit, nec vocatus fuit, & per consequens nec vocati sunt eius descendentes, qui ab ipso initium sumunt: nec virtute representationis gradus admittetur, quia hæc representatio non admittitur nisi in casibus à iure expressis, & nullibi in iure nec in feudis admittitur tam transuersa & remota representatio & in nullo iure fundata. Nec obstat d. l. 40. nam imò facit pro hac conclusione, cum solum admittat representationem respectu eius qui successit, vel succedere debebat, quia ius firmum primogenituræ habebat. Sed in presenti proximior mortuus, ut proximior nullum ius vnquam habuit, quia non fuit proximior tempore delatæ successionis, & sic non fuit vocatus. Nec etiam obstat, quod potuerit esse proximior tempore testamenti: nam respondetur, quod in fideicommissis aut maioratibus perpetuis non potest considerari talis proximitas, quæ nullatenus potuit à fundatore imaginari, cum penè esset impossibilis eius existentia, ut ex magis com-

muni

muni consideravit Roland. in d. confi. 38. & quæ in contrarium allegantur à Simone de Pretis & alijs, intelliguntur in fideicommissio temporali, non expectante longam dilationem, sed possibilem coexistentiæ proximiorum, qui erant tempore testamenti, vel mortis testatoris. Nec obstant autoritates à Gutierrez & alijs citatæ, nam semper loquuntur quando maioratus aut fidei commissum intrauit aliquam lineam, siue vocatorum, siue possessorum, nam tunc licet defunctus voluisset, quod succedatur de proximior in proximior, aut de maiori in maiorem, aut quod succedat proximior, non debet fieri digressio ad aliam lineam ex natura rei, ut in feudis dicitur tex. in c. 1. de natura successionis feudi, & quia ex hoc modo successionis melius & clarus conservatur successio maioratus: sed quando non intrauit, sed linea incipit in proximior in defectum nominatorum, non video, quare proximior appellamus eum, qui nec est, nec fuit, nec illi aliquod ius transmissum fuit, nec in eo vlla representatio admittatur. Vnde quidquid dicant isti, & quidquid iudicent aliquando iudices Cancellariorum, mihi hæc vera conclusio videtur, & contraria irrationabilis & falsa, & ex capite, & certo scio, quod in supremo Consilio, & in multis tribunalibus exteris, secundum eam iudicatum est: & hoc modo intelligenda sunt quæ Velazquez ubi supra notat, qui indistincte in transversalibus fundatoris exclusit representationem, alias falsa forent.

Cōclusio Octava. In linea possessorum semper admittitur representatio, etiam si vocetur consanguineus proximior, vnde postquam proximior, qui primò vitalis successit, admissus fuit sine representatione, ut dictum est, descendentes ab eo per rectam lineam succedent, & inter eos admittetur repræ-

sentatio, etiā in transversalibus respectu ultimorum possessorum, ut de cetero consideravit Tiberi. Decianus confi. 100. lib. 3.

Conclusio Nona. Quo ad præsentem decisionem, si Iacobus Hernandez post mortem primi nominati debebat succedere ut vocatus, aut eius filius maior, vera est hæc decisio, etiam si filius obiisset ante patrem in vita possessoris, & post foundationem maioratus, & non antea. Si vero ipse, aut eius filius, non ut nominatus, sed ut proximior succedere debebat, etiā si per rectam lineam in defectum nominati, tunc falsa est decisio, nisi filius maior Iacobi viueret tempore mortis primi nominati, tunc ipse tanquam masculus & proximior succedere debebat, & non soror, & tunc vera est decisio. Nec obstat verbum, *Per lineam directam*. nam nullo existenti nominato, non est dabilis linea, usque dum incipiat in aliquo legitimo possessore.

Ultima cōclusio quo ad præsentem decisionem est, quod una linea non præscribit successionem contra aliam, nisi per tempus immemorabile, ut per Velazquez ubi supra, unus tamen contra alium pro eius vita præscribit tempore ordinario, ut per autorem hic, & sic finitur hæc utilis additio.

Additio a Decisionem XCIII.

DE materia huius decisionis, an in remedio l. 2. de rescind. venditione, veniant fructus, ultra hic allegatos, vide Anto. Gomez de contractibus, c. 2. à nu. 24. Couar. lib. 2. variarum cap. 3. à num. 9. Meness. in d. l. 2. à nu. 50. Matienço in l. 1 glo. 5. à numer. 5. cum sequentibus, & ibi Azcued. à num. 25. tit. 11. lib. 5. recopil. Communis resolutio, & in praxi usitata est, quod in venditione iudiciali, si læsio sit enormissima, restituitur

stituitur res cum fructibus, soluto emptori censu pro pretio ad rationē quatuordecim pro vno: & hoc magis ex æquitate practicatur in tribunalibus supremis quam de rigore iuris, si verò sit voluntaria & extraiudicialis, non debentur fructus, nisi à tempore litis contestatæ, nisi in venditione interuenit defectus solennitatis, aut dolus, vel fraus, vel deceptio sit enormissima, longè ultra dimidiam iusti pretij, ex qua dolus præsumitur, de quo habes plura notabilia ad decisionem 40. per totam, & hæc etiam est resolutio Auctoris in præsentī.

Additio ad Decisionem

XCV.

Vide quæ habes ad dictam decisionem 40. & ad decisionem 66. vbi materiam lēisionis enormissimæ habes sufficienter explicatā, & vide Azeued. in l. 1. à num. 31. & 32. titulo 11. lib. 5. recopilat.

Additio ad Decisionem

XCVI.

Vide de materia retentionis rei ob melioramenta non soluta, Aluar. Valascum in tract. de iure emphyteotico, parte 1. c. 25. à num. 22. Ioan. Garci. de expensis, c. 6. à num. 14. & eundem ad ea quæ dicuntur in fine, c. 23. per totum, à num. 54. qui allegat Menoch. Io. seph. Ludo. Caualcum & alios modernos. Viuium decis. 317. à numer. 8. lib. 2. & Bursat. conf. 85. num. 37. lib. 1. & ibi de primo, à num. 30. & conf. 60. à num. 31. & vide ad propositum eleganter eundem Bursat. conf. 73. à num. 28. lib. 1. Tiraq. de retract. lib. 1. §. 23. glo. 2. à num. 24. Neuiza. conf. 77. à nu. 12. decis. Pedemont. Osasci. 160 num. 16. Sfortiam conf. 41. nu. 93. lib. 1. Acquis-

sima est decisio præsens, quòd licet retinens, ex sola retentione de iuris rigore debeat computare fructus in sortē, vt per Tiraq. Bursat. Neuiz. Osasc. & alios per eos citatos, tamen debet sibi refici aut dari census pro valore melioramentorum non solutorum, tanquam interesse lucri cessantis: argumento eorum quæ notat Sfortia d. num. 93. & alij citati, qui dicunt, quòd retinēti debent solui damna & interesse, & sic pro rata lucratur fructus, non tamen restituit aut cōpensat fructus suorum melioramentorum, vt per autorem hic, & per Garciam, Matthæum Afflictis, & alios vbi supra.

Additio ad Decisionem

XCVII.

DE materia decisionis, quando diuortium possit fieri ob scruitiam viri, & an vxor separata aut expulsa, lucratur dimidiam acquæstuum, & habeat alia priuilegia vxorum, ac si cohabitaret, vide Autorem infra decis. 357. Azeued. in l. 2. tit. 9. à num. 14. lib. 5. recopil. Matien. ibi glo. 1. à num. 42. Gutierrez de iuramento confirmatorio. 1. par. c. 1. à num. 61. & hi allegant Palacios, Seguram, Castellum, & alios, Ioan. Garciam cum Auend. & alijs, de acquæstibus, à num. 163. Pegueram decisione criminali. 20. & vide Ioan. Sanxon in consuetudinibus Turonensibus, tit. de douaire, tit. 30. art. 1. & Arnaldum Ferronium in cōsuetudinibus Burdegalesibus, tit. 4. de dote. §. 6. fol. 120. Chassanæ. in consuetudinibus Burgūdiæ, rub. 4. §. 23. à num. 15. Anto. Tessaurum decis. Pedemonta. noua. 130. num. 1. & 2. Gutierrez in quæstionibus canonicis, quæst. 24. num. 14. Communis resolutio est, quòd quando vxor diuertit à viro culpa viri, habet dictam dimidiam, & dohariū, sicut si nō diuertisset: quin imò

imo etiam habet omnia privilegia do-
talia: quare, ut credo, non bene iudica-
uit Autor in presenti, cum mulier ta-
lis habeatur pro cohabitante, in sui cō-
modum: sed de hoc cogitent Regni-
colæ Lusitanæ, qui habent legem, de
qua autor hic.

Additio a Decisionem

XCVIII.

Vide de materia huius decisionis,
quæ diximus ad decisionem 46. &
vide Burgos de Paz cōs. 11. per totum,
Menoc. conf. 45. a num. 22. lib. 1. & in
tract. de præsumptionibus lib. 6. præ-
sumptione 45. per totam & Michae-
lem Crassum in tractatu sententiarum
§. testamentum, quæst. 21. Mantiam
in tractatu de coniecturis ultimarum
voluntatum, lib. 2. titulo. 5. num. 17. &
per totum, & titulo 6. Mascard. in tra-
ctatu de probatio. 2. parte conclusione
824. & 825. & 826. & 827. Simonem
de Pretis in tractatu de interpretatio-
ne ultimarum voluntatum, lib. 2. inter-
pretatione. 1. dubio. 1. solutione. 4. a
nu. 1. cum sequentibus, & nota vnum
singulare, quod Autor hic dicit, scili-
cet sex testes testamenti, qui interfue-
runt tempore confecti testamenti, non
probant sanam mentem, nec sunt te-
stes idonei etiam cum alijs: quia in-
terest sua ne testamentum subvertatur
ex defectu testantis, sed ego hanc do-
ctrinam, nisi alia contra testes concu-
rant, suspectam puto, & contra nota-
ta per autores dictos, maximè Simo-
nem de Pretis, qui etiam notario, nisi
alia concurrant, aliquam fidem tri-
buit: & in proprijs terminis nunquam
vidi praticari, nec mihi apparet, quod
probabile interesse testes prætere-
re possint, nec quod sex, nisi sint consan-
guinei, famuli, aut pretio corrupti, de-
beant contra conscientiam deponere,

maximè si alia indicia eis faucant, vn-
de ab hac doctrina cauendum puto.

Additio ad Decisionem

XCIX.

Num. 1. & 2. & 3. De materia actio-
nis hypothecaria, & quid debeat
probare creditor agens hypothecaria
contra tertios possessores, & de mate-
ria excussionis, vide Hieronymum
Magonium decis. Lucana. 53. in fine, &
num. 2. & 8. & decis. 55. in fine, & decis.
64. num. 15. latius & melius decis. 66.
per totam, & vide decisionem Genuæ
de mercatura. 13. numer. 19. & decis.
78. & 90. & Hippol. Marsil. in rubr. de
fideiussoribus, a nu. 7. & nu. 24. Iacob.
de Arena in tractatu de excussione bo-
norum. Benedictū de Plumbino in eo-
dem tract. per totum, & vide elegantis-
simum consilium Sfortiæ 82. num. 18.
& a num. 26. & a num. 46. lib. 1. Ioseph.
Lud decis. Perus. 45. & cū Ceph. Paris.
Rolan Valle Anto Gab Becio & alijs,
vide Ioan Bottam conf. 61. per totum,
& conf. 93. a num. 20. Bursat. conf. 48. a
num. 10. & 32. nu. 46. lib. 1. Dueñas re-
gula. 335. a nu. 17. & Michaelem Cras-
sum lib. 8. communium, tit. 8. a nu. 73.
Roland. conf. 79. lib. 1. Socin. Iun. cōs.
17. lib. 2. Chirchouium d. tit. 8. a nume.
62. latè alios Communistas d. titu. 8. a
num. 10. cum sequentibus & elegantis-
simè Mascard. in tract. de probat. 1. par-
te, conclusione. 456. per totam Ofascū
decis. Pedemont. noua. 40. & 52. 53. 175. &
215. Vide etiam latissimè Ferraram, &
ibi Massuerium & alios nouissimos ad-
dentes in sua praxi, in forma libelli in
actione hypothecaria, verbo, exceptio-
nem excussionis, per totum, & vide
quæ diximus lib. 1. questionum, quæ-
stione. 11. Omnes concordant vera es-
se requisita Autoris, licet in praxi

Prima pars Additionum

non seruentur semper hac præ requisita, sed sufficiat, quod in processu constet, debitorem & fideiussorem solvendo non esse, nec super excussione ut in plurimum pronuntiatur, sed sufficit, si de ea processu constet, citatis inter essatis per edictum; tum etiam, in praxi sufficit rem esse in potestate debitoris tempore obligationis, licet non probetur de suo dominio & titulo, nisi tertius dominium alterius aut titulum probet, & sic semper consului & obtinui.

Numer. 4. ibi, Lapsi sunt. 10. anni. Quantum tempus sit necessarium ad præscribendum actioni hypothecariæ, ultra hic allegatos, vide Sfortiam ubi supra, à num. 46. Roland. & Communistas supra citatos, & Parladorium lib. 1. rerum quotidianarum, cap. 1. §. 16. & l. 27. tit. 29. part. 3. & Azeved. in l. 6. à nu. 43. tit. 15. lib. 4. recopil. Communis resolutio est, quod hypothecariæ præscribitur à debitore, vel ab alio causam ab eo habente 40. annis, à tertio vero habente causam ab alio, decem vel viginti annis iure regio distinguunt Azeved. & Parladorius, ut si hypotheca apponatur pro debiti solutione, præscribatur à debitore 30. annis. Si pro asscuratione alterius contractus, quadraginta, ut iure communi: à tertio vero præscribitur, ut antea erat dispositum. Hypothecaria tamen præscriptio incipit currere à die solutionis transacto, non à die excussione, contra Alex. ut per Sfortiam ubi supra, & sic est intelligendus Autor hic, & malè iudicatum secundum opinionem Alexandri.

Additio ad Decisionem

C.

DE modo probandi dementiā & furorē, & an ex præterito præsumatur in præsens, aut ad præsens, vide

Mascard. Menoch. Burgo de Paz, Sfortiam & alios per me citatos ad decisionem 98.

Additio ad Decisionem

CI.

NOta singularē decisionē, q̄ debitor debiti personalis, etiam si habeat regressum contra aliū, nō tenetur denuntiare litē sibi motam, ipsi tali, contra doctrinam Baldi hic citatam, quia lex regni, & aliæ iuris communis, loquuntur in emptore rei mobilis, aut immobilis. Sed hæc decisio licet singularis sit, & in puncto iuris defendi possit, non est tamen secuta, quia aut debitor exactus, exigitur iuste, & hoc apparet, & tunc verum dicit decisio, aut exigitur iniuste, & tunc diligētias debet facere, & protestari, & denuntiare, si potest; argumēto tex. in l. si procuratorem. §. si ignorantes. ff. mandati, & vide Afflictis decis. 151. Carol. Ruin. cons. 147. lib. 1. Menoch. latē in tract. de arbitrarijs lib. 2. cent. 2. cas. 137. num. 14. & 18. decisionem Genuæ 33. nu. 6. Azeved. in l. 13. num. 18. tit. 9. lib. 3. recopil. Cumanum cons. 185.

Additio ad Decisionem

CII.

VIdē quæ latē diximus ad decis. 3. & ad decisionem 23. & adverte, q̄ in his regnis, ex l. partitæ ibi citata, nepos legitimus ex fratre naturali succedet suo patruo, deficientibus legitimis, aut alijs naturalibus ex parte matris, quem admodum succedebat pater suus, ut ibi etiam diximus.

Additio ad Decisionem

CIII.

DE materia totius huius decisionis, quod tempus debeat considerari indona-

in donatione simplici, causa mortis, do-
te, & legitima, mortis, vel donationis
factæ, vide Baezam de non melioran-
dis, cap. 31. Anton. Gomez in l. 17.
Tauri numer. 11. Burgos de Paz consil.
14. numer. 62. Pelaez de Mieres in tra-
ctatu de maioratibus 1. parte. quæstio.
52. Matienço in l. 7. titulo. 6. lib. 5. re-
copilat & Azeue. ibi. Angulo in l. 7. de
meliorationibus per totum, Ayoram
in tractatu de partitionibus, capit. 3. à
num. 7. & 3. parte cap. 26. 27. & 28. Do-
ctorem Spino in speculo testamen-
torum glo. 18. à numer. 33. & glo. 17. à
numer. 54. & Michaellem Crassum in
suo libro sententiarum. §. legitima, quæ-
stione. 11. Gutierrez lib. 2. practica-
rum, quæstione. 60. iure communi &
regio semper concluditur ut per Au-
torem hic.

Additio ad Decisionem

CIII.

Vide de materia huius decisionis
Caualecanū in tractatu de usufru-
ctu mulieris, num. 157. Pinel in l. 1. 2.
parte, à numer. 59. & 79. C. de bonis
maternis. Roland. Valle consil. 49. à
numer. 13. lib. 2. & plures alios allegat
Caualecan. vbi supra, & vide Tiraq. in
tractatu de retractu, lib. 2. §. 3. glo. 1. à
num. 22. Molin. in consuetudinib. Pa-
ris. §. 1. glo. 1. à numer. 31. Emanuelem
Xuarez lib. 3. communium tit. 20. nu.
39. & Villalobos ibi num. 40. Conclu-
ditur ut per Autorem hic, vide melius
per Ioan. Garciam in tractatu de expen-
sis, cap. 11. à num. 31. cum sequentibus.

Additio ad Decisionem

CV.

Nota hanc decisionem, quod mu-
lier per transitum ad secundas nu-
ptias, non amittit possessionem rerum

mariti, sibi datam ex aliqua lege & per
consequens non amittet usufructū
sibi à marito relictum, vel doharium,
& ita in terminis tenet Chassanæus,
quem Autor non allegat, in cōsuetud.
Burg. rub. *De droit*, §. 6. verbo, *Et sera te-
nue*, numer. 14. & vide de materia com-
munistas lib. 5. communium, tit. 4. nu.
12. cum sequentibus, & Anto. Gabrielē
lib. 3. cōmunium conclusionum, titul.
de secundis nuptijs conclu. 1. numer. 15.
& nu. 42. Caualecan. in tract. de usufru-
ctu mulieris, à num. 113. Matien. in l. 3.
glo. 2. tit. 1. lib. 5. recop. Fallit tamē, nisi
ex verbis aut mente testantis aliud col-
ligatur: de quo vide latē Simonem de
Pretis in tract. de interpretatione vlti-
marum voluntatum, lib. 4. à numer. 80.
83. cum alijs sequentibus.

Additio ad Decisionem

CVI.

Nota singularem decisionem, quod
concubinæ clerici non debetur sa-
larium operarum, etiam si amasio ser-
uierit: quia ipse non poterat ei donare,
etiam remunerationis causa, de quo vl-
timo vide Spino in speculo testamēto-
rum, glo. rub. à num. 10. Meness. in rub.
C. de fideicommissis, à nu. 18. Palacios
in repet. rub. §. 37. num. 8. Gutierrez in
tract. de iuramento confirmatorio, lib.
1. c. 6. Seraphinū in tract. de priuilegijs
iuramenti, priuilegio. 71. à nu. 10. Bur-
sat. conf. 205. nu. 23. lib. 2. Rolan. conf.
98. nu. 15. & 37. lib. 1. Afflict. decis. 102.
Roland. vbi supra num. 53. Deci. conf.
132. & cum pluribus Anton. Tessau-
rum in suis nouis Pedemontanis de-
cisionibus, decis. 111. per totam. De pri-
mo nō vidi Autorem in specie probā-
tem, & mihi videtur contra notata
per Rebuff. in secundo tomo ad l. Gal-
licas, tit. de famulorum salarijs, glof.
3. Gutierrez de iuramento confirma-

Prima pars Additionum

torio, parte. i. cap. 64. num. 3. Alexand. conf. 109. lib. 6. Didacum Perez in l. 1. titulo 2. glos. 1. col. 61. lib. 1. ord. Azue. in l. 9. a numer. 4. titulo. 15. lib. 4. recopilat. Ioan. Bottam conf. 43. per totum, decisionem Genuæ 115. Vera mihi resolutio videtur contra Auctorem in presenti, quod si concubina amasio seruiert, vt famula, debetur sibi salarium, si aliter non sit satisfactum, & quod valet donatio remuneratoria ei facta, meritis probatis, & talibus, quod pro eis posset salarium petere, vsque ad eorum quantitatem, dummodo sit pauper, & non presumatur libera operarum donatio, vt non solet presumi: & hæc est opinio æquissima, & quæ deberet seruari iudicando, & consulendo: de qua vide per me dicta lib. 1. questionum, questione. 8. §. 2. vbi de filiis & alijs egimus; vide etiam Azue. in l. 6. num. 10. tit. 8. lib. 5. recopilat.

Additio ad Decisionem CVII.

NOta, qd patronus post fundationem Ecclesiæ aut Monasterij, non potest onus apponere, nec alij committere perpetuam administrationem: de quo vide Lambertinum in tractatu iuris patronatus. i. parte libro 1. quaest. 9. per tota, & a num. 72. cum sequentibus, vbi infinita allegat: & vide quæ notantur in l. 9. titulo 6. lib. 1. recopilat. & Communiter concluditur, quod post fundationem nulla pacta nec conditiones apponere potest, & tempore fundationis solum licita, & cum assensu ordinarij, & onus de quo hic, admodum graue & illicitum mihi videtur.

Additio ad Decisionem CVIII.

DE tota hac decisione, vide quæ latè diximus ad decisionem secundam, & concludere vt ibi: & ibi dictis adde, quod etiam in casu quo prohibita est alienatio, possunt bona generaliter obligari pro securitate obligationis permissæ, ex Abbate in c. 1. de pignori- bus: sed hoc intellige, quando contractus permissus est, & talis, qui possit obligare Ecclesiam, vel successorem, alias non possunt, nisi sola commoditas pro vita possessoris, vt diximus in dicta decisione.

Additio ad Decisionem CIX.

NOta, quod testamentum imperfectum inter liberos reuocat primum perfectum. Hæc est communis resolutio, vt per plures citatos à Crasso in libro sententiarum. §. testamentum, quaest. 86. a numer. 3. Simonem de Pretis in tract. de interpretatione vltimarum voluntatum, lib. 4. interpret. 2. num. 27. Couar. in rub. de testamentis, par. 2. nu. 19. Beer. decis. 240. nu. 2. Hæc tamē iure nostro regio, ex l. 2. tit. 4. lib. 5. recap. non procedit, secundum quam eadē solennitas requiritur in testamento inter liberos, quæ inter extraneos, ex Burg. de Paz in l. 3. Tauri, parte. 1. conclusionem. 4. num. 757.

Additio ad Decisionem CX.

Num. 1. ibi, *Vsura*. De hoc disputant latè Theologi, de quibus per Petrum Nauarra in tract. de restitut. 2. par. lib. 3. c. 2. a nu. 179. cum sequentibus. Soto de iustit. & iure, lib. 6. q. 1. art. 1. Nauar. in Manuali Latino, c. 17. a nu. 207.

Num. 2. Vide Arnaldū Albertinum in tract. de agnoscendis hæreticorum assertionibus, cap. 3. num. 9.

Nu. 3. Quando mercatori debeatur interesse